

Diagnosi sobre la situació de les persones grans a Sant Quirze del Vallès

Informe de resultats

Ref. 11.4395
Març de 2023

Estudi elaborat per encàrrec i amb la col·laboració de:

Equip tècnic D'EP Institut responsable de l'estudi:

Sílvia Amblàs Pons, directora tècnica

Judit Abad Gil, responsable de projectes

Sílvia Rueda Pozo, responsable de projectes

Índex

1. Introducció.....	4
1.1. Presentació	4
1.2. Objectius	4
2. Metodologia	5
2.1. Sessió de treball inicial.....	5
2.2. Anàlisi documental de la informació disponible	5
2.3. Sessió de treball amb la Mesa de la Gent Gran	6
2.4. Entrevistes en profunditat.....	7
2.5. Informe de resultats	7
3. Resultats	8
3.1. Característiques territorials.....	8
3.2. Dades sociodemogràfiques.....	9
3.3. Equipaments, serveis i recursos.....	20
3.4. Habitatge.....	33
3.5. Mobilitat i transport	37
3.6. Situacions de solitud no desitjada.....	40
4. DAFO	42
5. Experiències d'intervenció	43
5.1. Solitud no desitjada	43
5.2. Envel·liment actiu al territori	48
6. Bibliografia.....	53
7. Annex	54

1. Introducció

1.1. Presentació

Un dels principals objectius del Pla de Serveis Socials 2021-2024 de Sant Quirze del Vallès és impulsar un model d'atenció integral i comunitari de l'envelliment actiu, que afavoreixi l'apoderament de la gent gran perquè pugui potenciar el projecte de vida propi i les expectatives personals i que abordi l'aïllament i la solitud.

En un context de canvi demogràfic i d'envelliment de la població, l'aparició de nous reptes en clau de polítiques socials fan necessari acompanyar processos de diagnosi i reflexió que permetin als ens locals dotar-se de discurs, evidències i recursos per atendre aquestes noves necessitats.

En aquest context, l'Ajuntament de Sant Quirze del Vallès ha volgut portar a terme una diagnosi de la situació de la gent gran al municipi.

1.2. Objectius

Els objectius específics de la diagnosi han estat els següents:

- Disposar d'una anàlisi de la situació demogràfica i de les projeccions de futur.
- Elaborar un inventari i un mapa dels equipaments, dels serveis i dels habitatges per a les persones grans.
- Portar a terme un anàlisi específic de les situacions de solitud no volguda.
- Realitzar una anàlisi de la mobilitat i l'accessibilitat al municipi.
- Identificar experiències d'intervenció i xarxa comunitària que fomenten l'envelliment actiu al territori.
- Elaborar, a partir de la informació disponible, un DAFO de la situació actual.

2. Metodologia

La metodologia de l'estudi combina tècniques tant quantitatives com qualitatives. Esquemàticament, la metodologia emprada ha estat la següent:

2.1. Sessió de treball inicial

El dia 30 de desembre del 2022 D'EP Institut i les persones responsables del projecte per part de l'Ajuntament de Sant Quirze del Vallès van portar a terme una sessió de treball inicial on es va presentar l'equip tècnic, es van revisar els objectius del projecte així com validar el pla de treball i el calendari proposat.

Posteriorment a aquesta sessió de treball, les persones responsables del projecte per part de l'Ajuntament van facilitar a D'EP Institut tota la informació disponible considerada d'interès per a desenvolupar el projecte.

2.2. Anàlisi documental de la informació disponible

A més de la informació proporcionada per l'Ajuntament, D'EP Institut ha realitzat una cerca addicional i anàlisi de tota la documentació.

Algunes de les fonts analitzades han estat les següents:

- Directori d'entitats de l'Ajuntament de Sant Quirze del Vallès.
- Directori d'equipaments de l'Ajuntament de Sant Quirze del Vallès.
- Idescat. Estadística dels estudis de la població.
- Idescat. Estadística de naixements, matrimonis i defuncions.
- Idescat. Estadística de variacions residencials.
- Idescat. Padró continu.
- Idescat. Registre d'Establiments Socials.

Una vegada analitzada aquesta informació, es va elaborar un document de síntesi sobre l'estat de la qüestió que va servir de base per a sessió de treball amb la Mesa de la Gent Gran (veure Annex).

2.3. Sessió de treball amb la Mesa de la Gent Gran

El dia 25 de gener del 2023 es va realitzar una sessió de treball amb la Mesa de la Gent Gran de Sant Quirze del Vallès.

Les persones assistents a la sessió de treball van ser les següents:

Assistents a la Mesa de la Gent Gran del 25 de gener del 2023

Membres permanents	Alcaldessa	Elisabeth Oliveras Jorba
	Grup Municipal Junts per SQV	Laura Flos
	Grup Municipal Junts per SQV	Gemma Gelabert
	Grup Municipal Junts per CAT	Albert
	Grup Municipal Sant Quirze en Comú	Jordi Albert Planas
Entitats	Associació Casal d'Avis	José Luís Sagredo
	Associació Casal d'Avis	Carme Coll Juncà
	Associació Cohabitatge Senior	Joan Leiva Sanchez
	Escola d'Adults l'Olivera	Yolanda Corral
	Associació d'Alumnes i Amics de l'Escola d'Adults l'Olivera	Anna López
	Casal Serra de Galliners	Maria Casas
	Casal Serra de Galliners	Carme Salvat
	Casal Serra de Galliners	Mercè Ollé
Altres Meses municipals creades	Mesa Feminismes	Jamie Amat
	Mesa de Solidaritat i Cooperació	Domènec Creus
	Mesa de la Gent Gran	Anna Oliva Prim
Membres no permanents	Llar d'Avis Sant Quirze	M ^a Àngles Rio
	Llar d'Avis Sant Quirze	Cristina Molins
	CAP Sant Quirze	Ferran Naveros
Convidats	Bella Quirze Band i Coral Il·lustració artística	Lourdes Garcia
	Countrie Sant Quirze	Fina/Joan Leiva
	Ateneu del món	Carlos Manjarin
	Caminades gent gran	Lluïsa Querol
	Caminades gent gran	Pilar Sanchez

2.4. Entrevistes en profunditat

Amb l'objectiu de conèixer amb major profunditat la informació recopilada i cobrir possibles buits d'informació, s'han realitzat 3 entrevistes a agents clau del municipi.

Els perfils de les persones entrevistades han estat els següents:

Sexe	Edat	Lloc de residència
D	78	Residència Assís
D	77	Barri de Poble Sec
H	60	Barri de Les Fonts

2.5. Informe de resultats

Finalment, DEP Institut ha portat a terme l'anàlisi i l'elaboració del present informe de resultats.

Els resultats de l'informe s'estructuren segons els següents aspectes (Capítol 3):

- Característiques territorials.
- Dades sociodemogràfiques.
- Equipaments, serveis i recursos.
- Habitatge.
- Mobilitat i transport.
- Situacions de solitud no desitjada.

A partir d'aquesta diagnosi, s'ha elaborat un DAFO (Capítol 4). I l'informe també recull, al Capítol 5, tot un conjunt d'iniciatives públiques locals d'acció comunitària orientades a fer front a la solitud no desitjada, per una banda, i per promoure l'envelliment actiu, per una altra. S'han recollit projectes implementats tant a Catalunya com fora de Catalunya, molts d'ells reconeguts com a bones pràctiques.

2.6. Presentació de resultats

S'han realitzat dues sessions de presentació i validació de la diagnosi: una a les persones responsables del projecte per part de l'Ajuntament i una a la Mesa de la Gent Gran.

3. Resultats

3.1. Característiques territorials

El municipi de Sant Quirze del Vallès està situat al centre de la comarca del Vallès Occidental. El seu terme, de 1.404 hectàrees d'extensió, és el 2,41% de la superfície total de la comarca.

El municipi té una població de 20.180 habitants (1 de gener del 2022) i comprèn el nucli antic de Sant Quirze del Vallès; els barris de Les Fonts, Los Rosales i el Poble Sec; les urbanitzacions de Can Llobateres, Can Pallàs, Can Casablanques, Can Ponsic, Sant Quirze Jardí, Vallsuau - Can Feliu, Vallès Parc, el Castellet, Castelltort i Mas Duran; així com els polígons d'activitat econòmica de Can Canals, Can Casablanques, Can Feu, Can Torras - Can Llobet i Can Corbera.

Pràcticament, la totalitat del municipi de Sant Quirze del Vallès es troba inclòs en la unitat de paisatge Plana del Vallès, que es configura mitjançant dos grans components del paisatge: l'urbà i l'agrícola, ambdós amb una superfície similar.

Tot i que no conté cap espai natural protegit, cal remarcar la posició de centralitat de Sant Quirze entre el Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, i el Parc Natural de la Serra de Collserola. El corredor que interconnexiona aquests dos espais és l'anomenada Via Verda, que passa per la carena que separa les conques fluvials del riu Llobregat i del riu Besòs (el camí dels monjos). Dins la Via Verda hi ha les planes entre Sabadell i Terrassa, la serra de Galliners, entre Rubí i Sant Quirze del Vallès, i les planes entre Cerdanyola del Vallès i Sant Cugat del Vallès.

Aquest **entorn més natural, agrícola, junt amb els parcs del municipi i la tranquil·litat que genera tot plegat, és valorat com un dels actius principals del municipi:**

"El principal actiu de Sant Quirze és l'entorn natural, els parcs."
(Sessió de treball amb la Mesa de la Gent Gran)

"Un poble tranquil. Ja sé que hi ha una gran explosió de població aquí i que diran que creixerà molt més en el futur, però mentre aquests camps quedin sense urbanitzar, estem molt bé [...] Sant Quirze té tants espais... i mirant per les finestres.... I el Parc de les Morisques, deu n'hi do, només això! I també la Betzuca, han obert uns nous corriols. Tenim el Parc de la Betzuca i ara al costat han obert això."
(entrevista a dona de 78 anys resident a la Residència Assís)

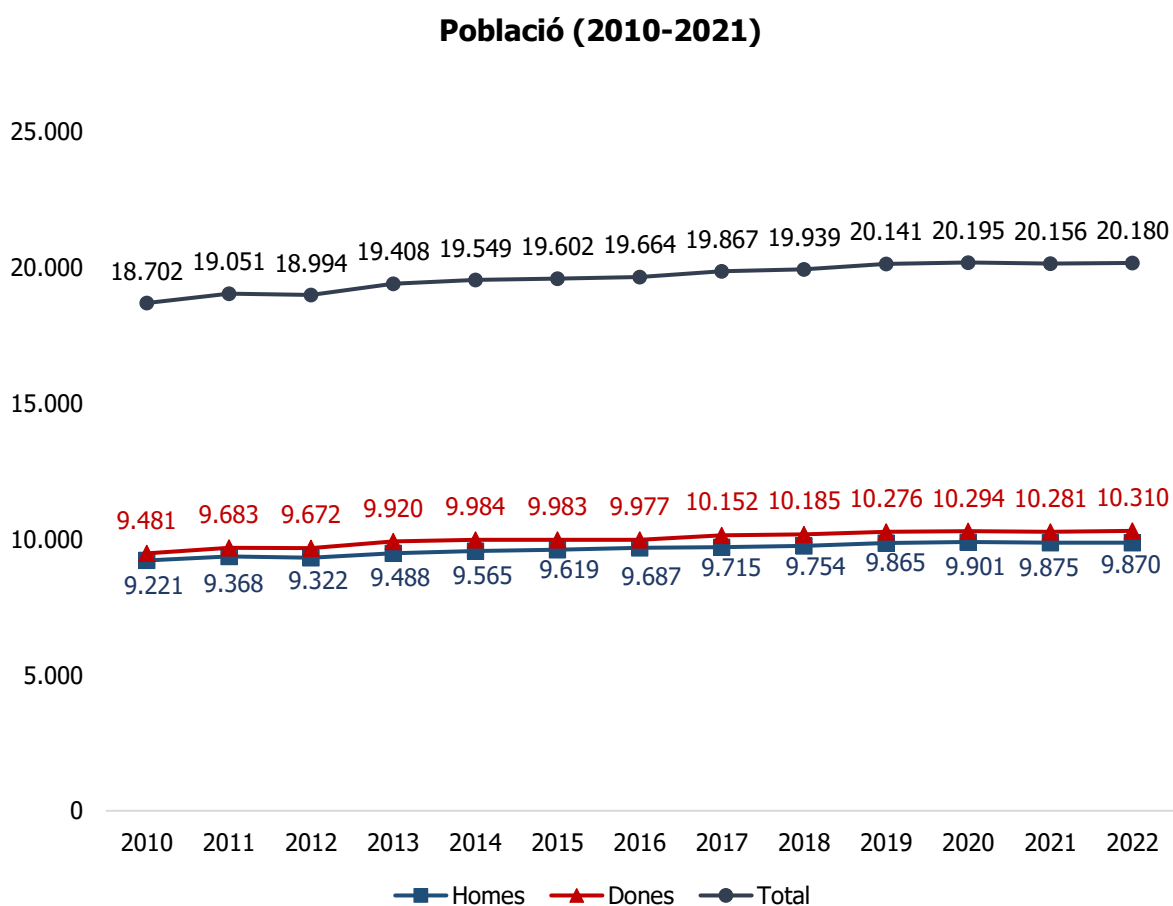
"Hay menos contaminación. Hay el bosque, la montaña [...] Cuando salimos a Barcelona vemos mucho ruido, mucha gente... Aquí todo bien, es tranquilo."
(entrevista a home de 60 anys resident al barri de Les Fonts)

3.2. Dades sociodemogràfiques

En aquest apartat es presenten dades evolutives sobre la població de Sant Quirze del Vallès atenent a les variables de sexe; edat; envelliment de la població; naixements i defuncions; fluxos migratoris; lloc de naixement; nivell d'estudis o renda familiar.

A. Edat i sexe: evolució

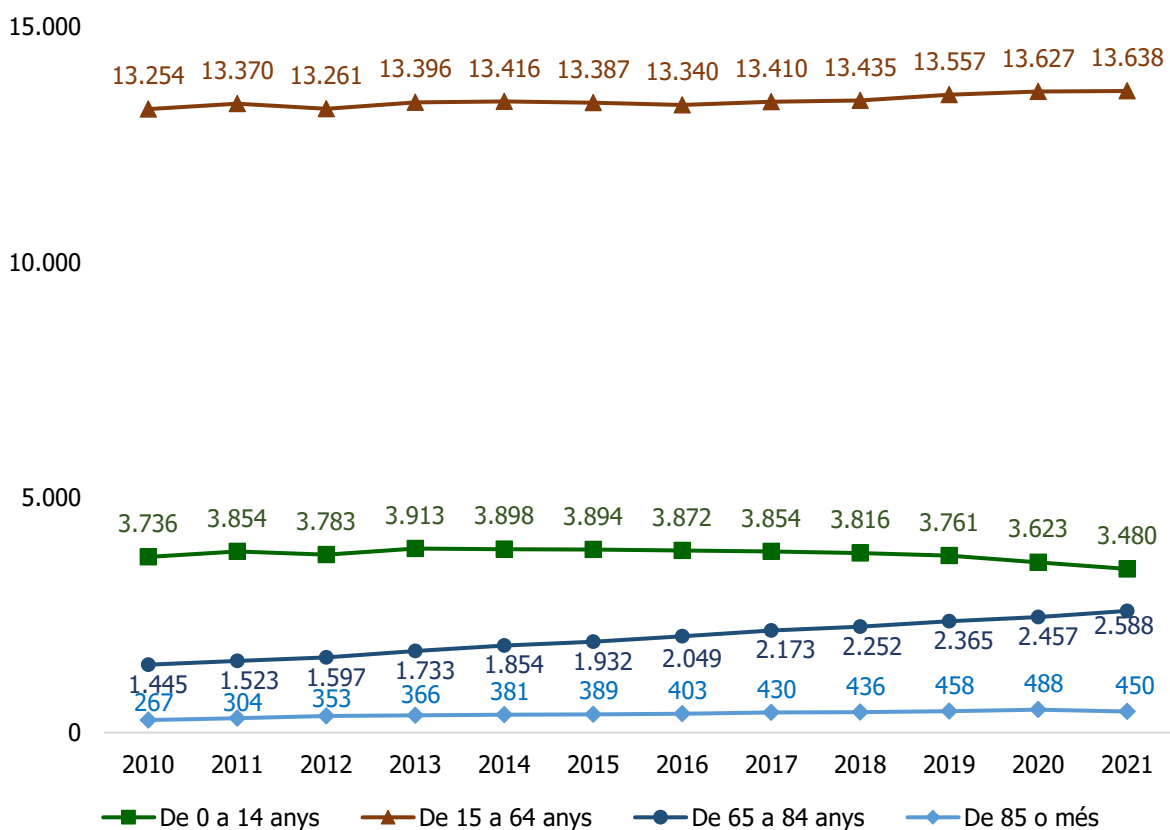
L'anàlisi de l'evolució de la població per sexe i edat ens indica un creixement d'aproximadament un 8% de la població durant el període 2010-2021, que es dona de manera similar entre els dos sexes.

Font: Idescat, a partir del Padró continu de l'INE.

Quan tenim en compte l'edat, però, destaca que entre el període 2010-2021, el grup de població de 65 a 84 anys gairebé es duplica, passant de 1.445 persones l'any 2010 a un total de 2.588 persones l'any 2021.

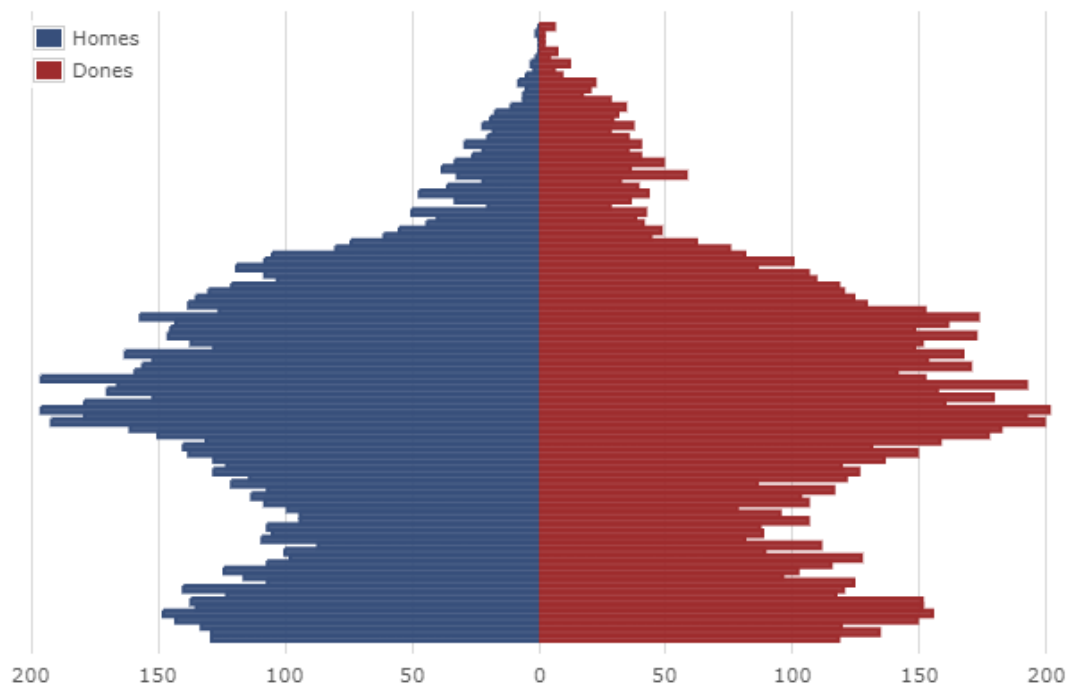
Població per grans grups d'edat (2010-2021)

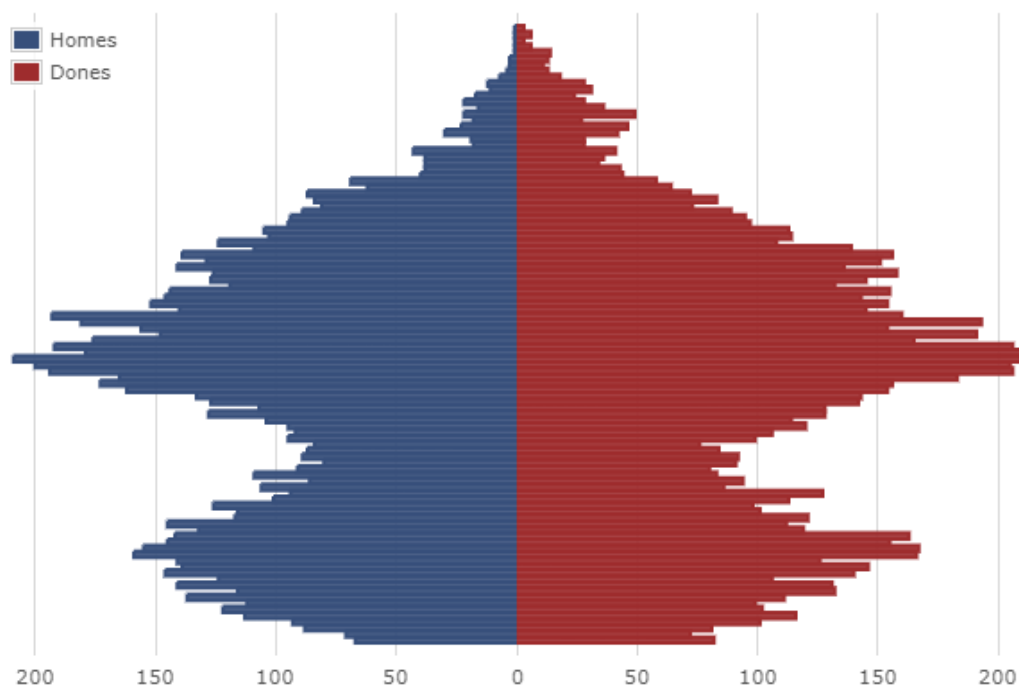
Font: Idescat, a partir del Padró continu de l'INE.

En aquest sentit, com s'observa a les piràmides de població següents, entre la imatge del 2010 i la del 2021 s'observa un aprimament de la base (edats més joves) i un eixamplament de la cúspide (edats més avançades).

Població a 1 de gener. Per sexe i edat any a any. Sant Quirze del Vallès. 2010

Població a 1 de gener. Per sexe i edat any a any. Sant Quirze del Vallès. 2021

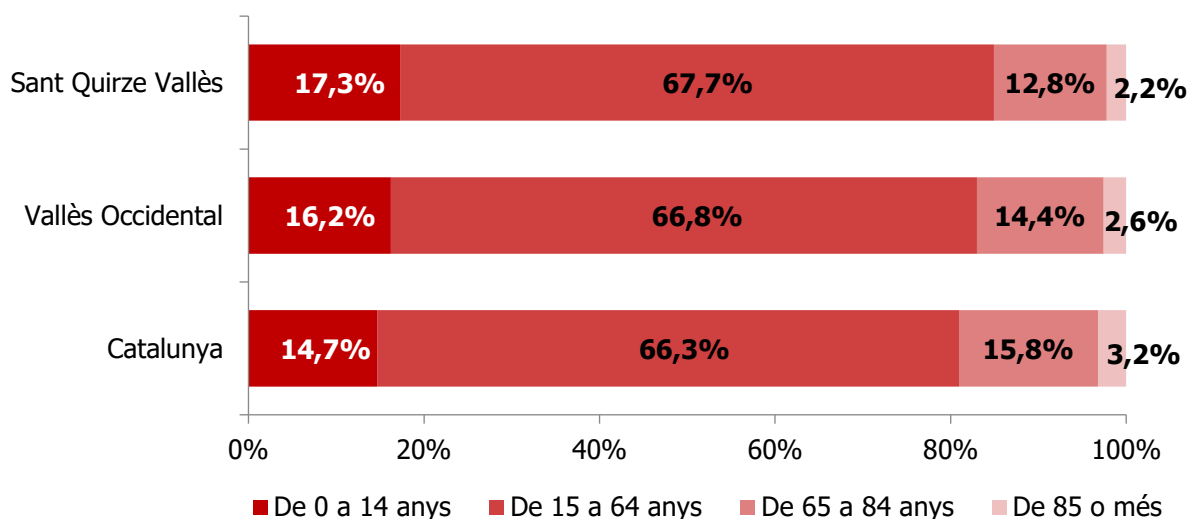

Font: Idescat, a partir del Padró continu de l'INE.

B. Envel·liment de la població

Quan posem en relació els indicadors d'envelliment del municipi amb els de la comarca i del conjunt de Catalunya, però, s'observa que la població de Sant Quirze del Vallès està, de mitjana, menys envellida que la del Vallès Occidental i la de Catalunya.

Població per grans grups d'edat (2021)

Font: Idescat, a partir del Padró continu de l'INE.

Índex d'envelliment i sobreenvelliment (2021)

Àmbit territorial	Índex d'envelliment	Índex de sobreenvelliment
Sant Quirze del Vallès	87,2	14,8
Vallès Occidental	105,0	15,3
Catalunya	129,8	16,9

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Idescat.

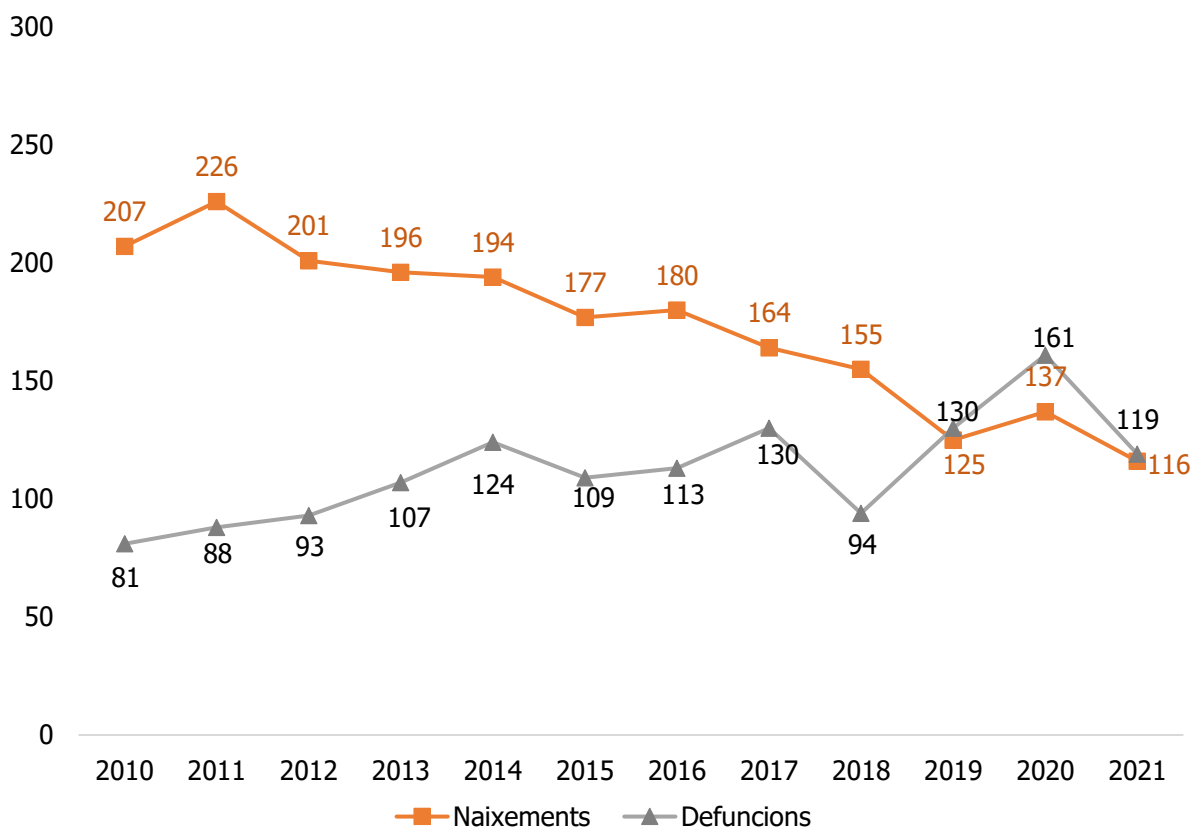
Índex d'envelliment: Població de 65 anys i més per cada 100 habitants de menys de 15 anys.

Índex sobreenvelliment: Població de 85 anys i més per cada 100 habitants de 65 anys i més

C. Naixements i defuncions: evolució

Pel que fa a la relació entre els naixements i les defuncions, durant els últims anys s'observa que a Sant Quirze del Vallès les defuncions ja superen els naixements, però especialment l'any 2020, segurament degut a l'efecte de la Covid-19.

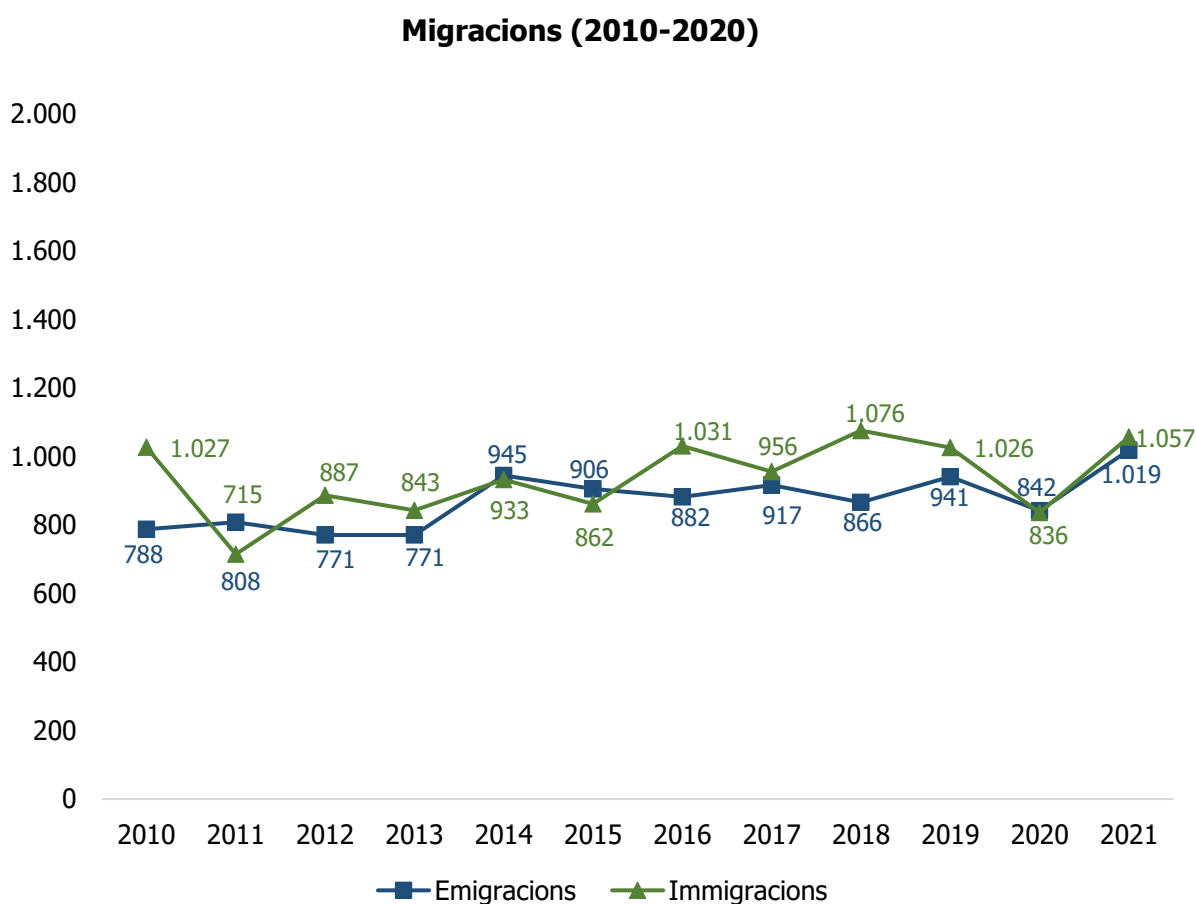
Naixements i defuncions (2010-2020)

Font: Idescat, Estadística de naixements, Estadística de matrimonis i Estadística de defuncions.
Les dades de 2021 no es presenten perquè només hi ha informació de naixements i són provisionals

D. Fluxos migratoris: evolució

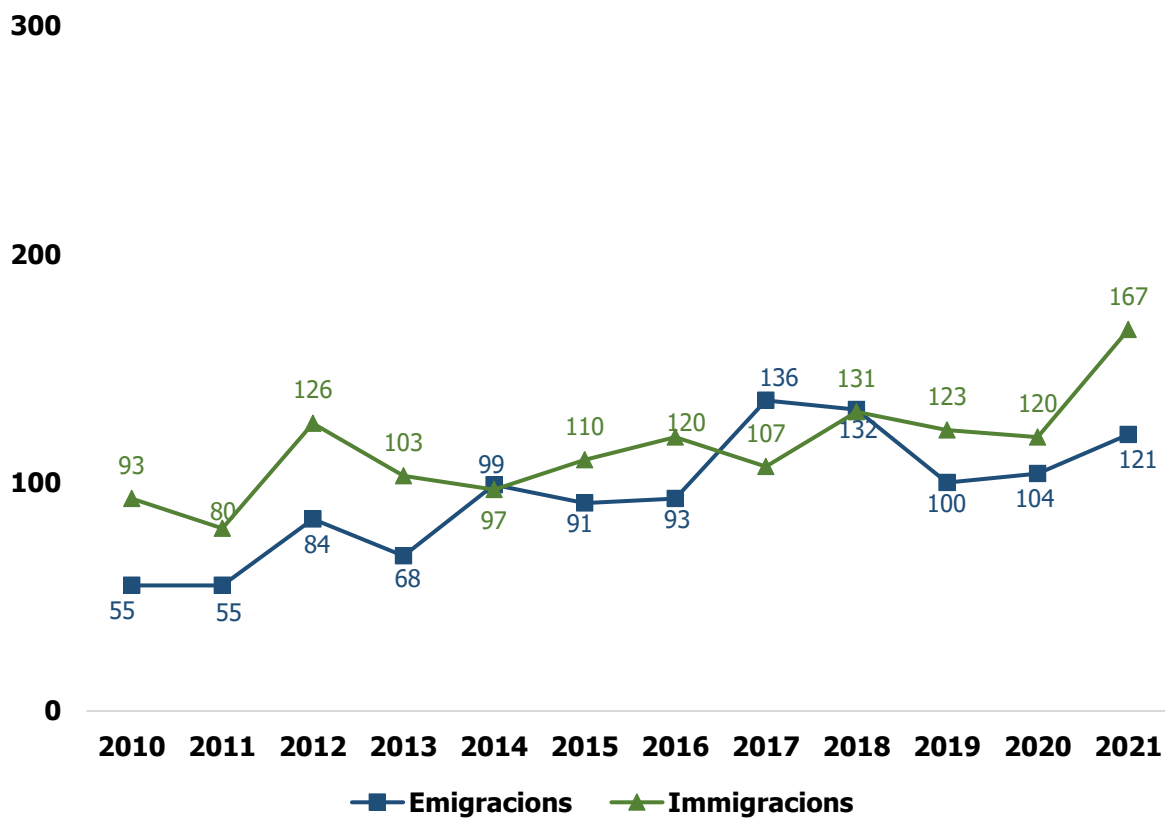
Pel que fa als fluxos migratoris, durant els últims anys s'observa un equilibri entre les emigracions i les immigracions.

Font: Idescat, a partir de l'Estadística de variacions residencials de l'INE.

Però quan tenim en compte les persones de 60 anys i més, les immigracions superen les emigracions, especialment l'any 2021.

Migracions en el grup de 60 anys i més (2010-2020)

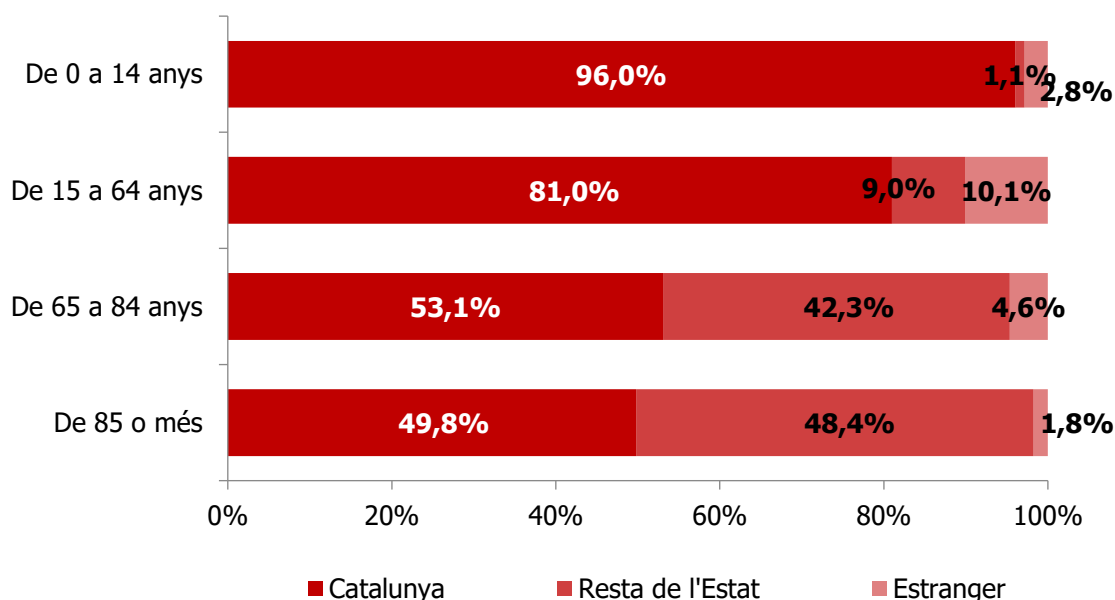

Font: Idescat, a partir de l'Estadística de variacions residencials de l'INE.

E. Lloc de naixement

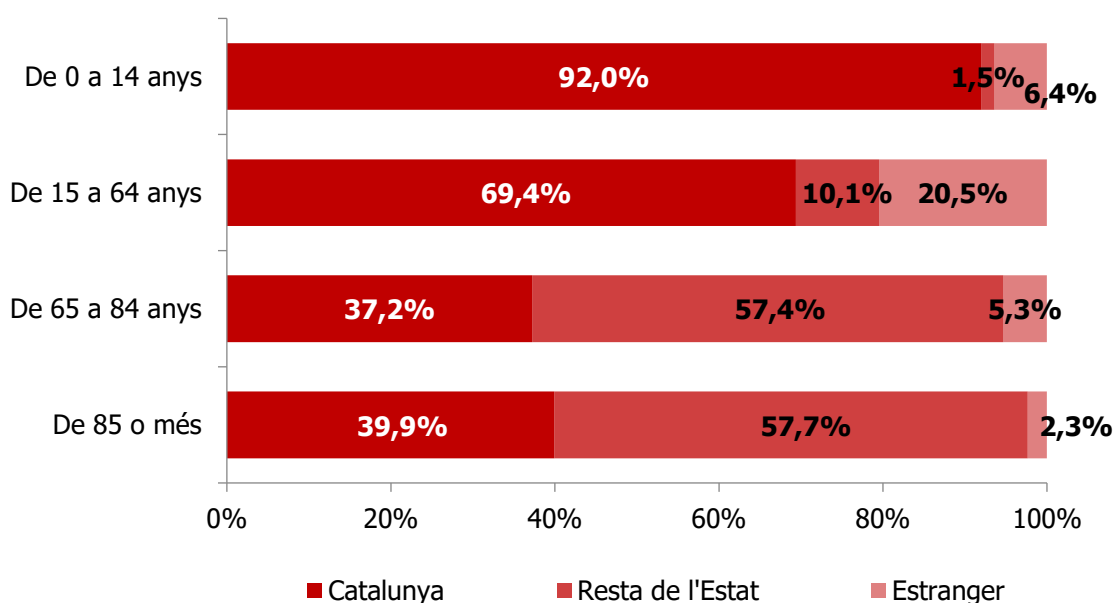
En aquest sentit, tal i com s'observa a continuació, la major part de les persones no nascudes a Catalunya que resideixen a Sant Quirze del Vallès són les de major edat, tal i com passa també al conjunt de la comarca i a Catalunya.

Lloc de naixement per grup d'edat – SQV (2021)

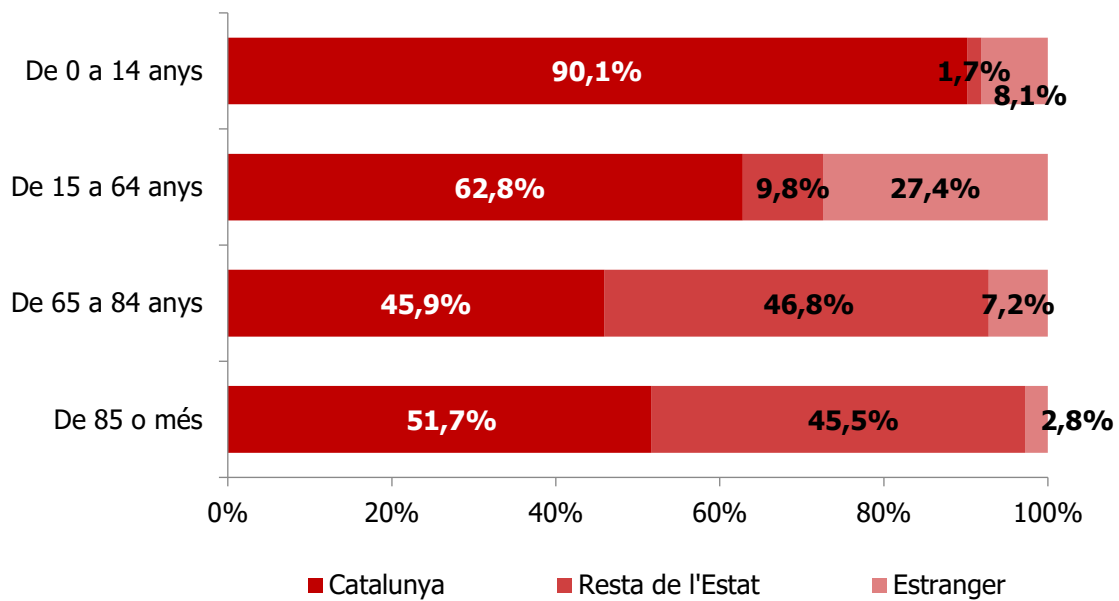
Font: Idescat, a partir del Padró continu de l'INE.

Lloc de naixement per grup d'edat – Vallès Occidental (2021)

Font: Idescat, a partir del Padró continu de l'INE.

Lloc de naixement per grup d'edat – Catalunya (2021)

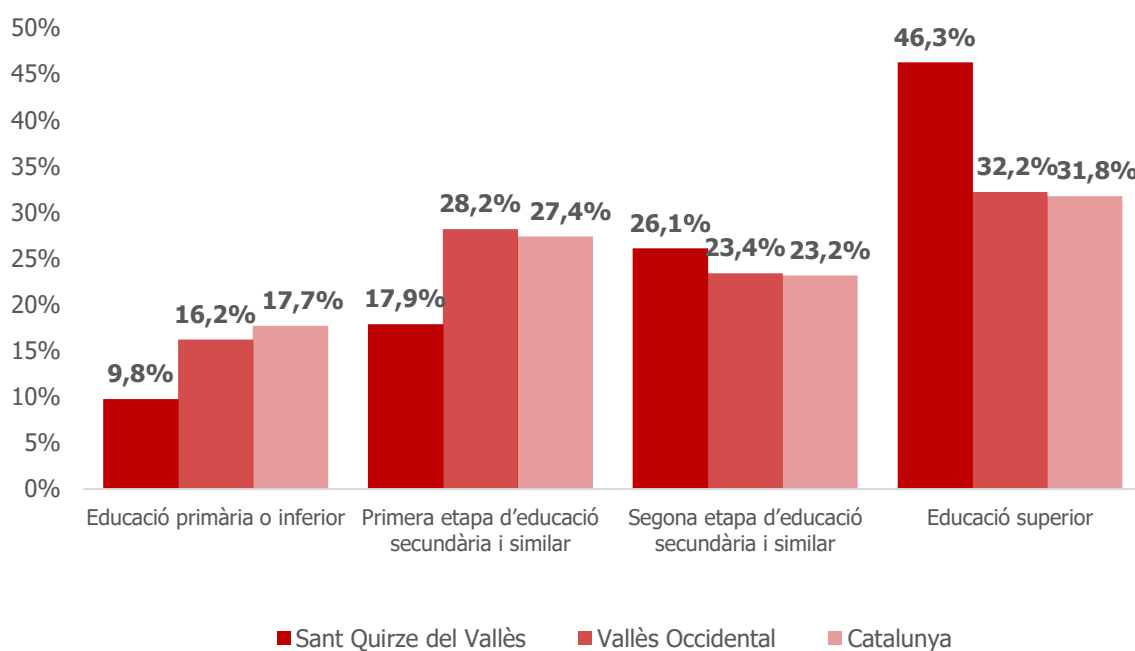

Font: Idescat, a partir del Padró continu de l'INE.

F. Nivell d'estudis

Pel que fa al nivell d'estudis de la població, a Sant Quirze del Vallès destaca el percentatge de població amb educació superior (46,3%), especialment quan es compara amb la mitjana de la comarca (32,2%) i del conjunt de Catalunya (31,8%).

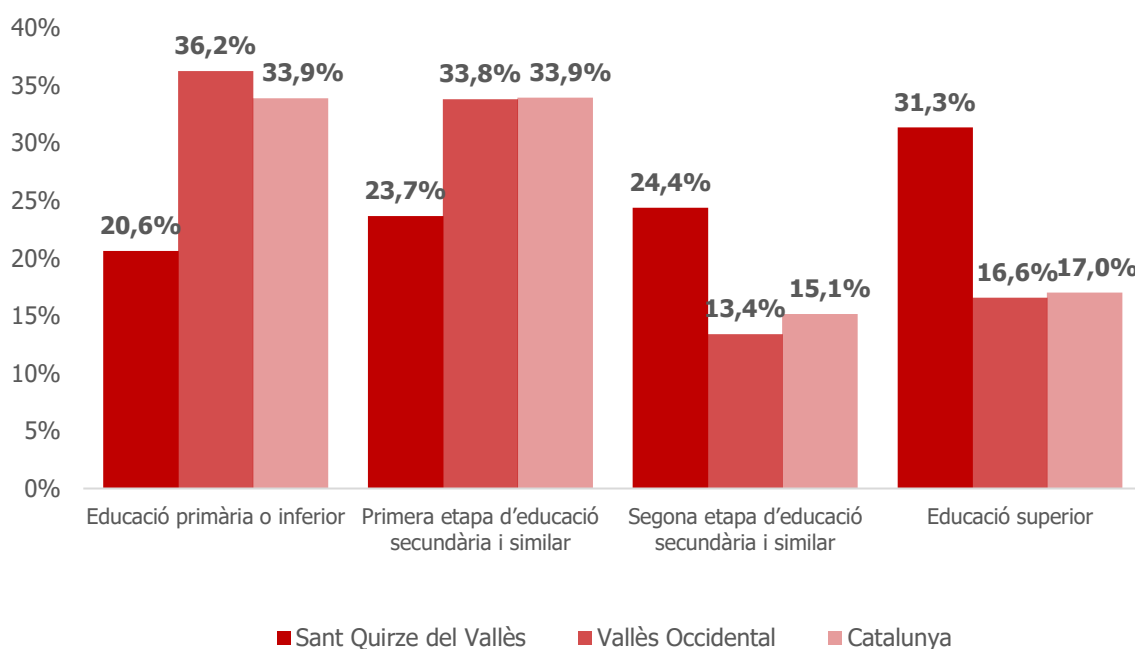
Nivell d'estudis de la població (15 o més anys) (2019 (p))

Font: Idescat. Estadística dels estudis de la població. (p) provisional

Majors són les diferències quan ens centrem en la població de 65 a 79 anys. En aquest sentit, la població d'aquesta franja d'edat de Sant Quirze del Vallès amb educació superior (31,3%) gairebé duplica la de la comarca (16,6%) i la del conjunt de Catalunya (17,0%).

Nivell d'estudis de la població (65 a 79 anys) (2019 (p))

Font: Idescat. Estadística dels estudis de la població. (p) provisional

G. Renda familiar

En relació a la renda familiar disponible bruta per habitant, aquesta és superior al municipi de Sant Quirze del Vallès que al conjunt de la comarca i de Catalunya.

Renda familiar disponible bruta per habitant (RFDB) (2019 (p))

Àmbit territorial	RFDB per habitant	Índex Catalunya=100
Sant Quirze del Vallès	23.100 €	126,7
Vallès Occidental	17.900 €	98,5
Catalunya	18.200 €	100

Font: Idescat. (p) Dada provisional.

Aquesta mitjana, però, pot amagar la realitat de **barris amb rendes més baixes al municipi** i la de **persones més grans, però especialment dones, que sovint es troben en situació de pobresa** ja que depenen únicament dels ingressos de la pensió.

"Sí, es diferente. San Quirico es más señorial. Y aquí hay más gente humilde, pero trabajadora. Como yo, que he estado toda mi vida trabajando."
(entrevista a dona de 77 anys resident al barri de Poble Sec)

"Aquí hay problemas de humedad en las viviendas [...] Cuando vine aquí no había nada, ahora hay muchos pisos [...] Aquí sin coche difícil, hay que coger el coche para ir a comprar."
(entrevista a home de 60 anys resident al barri de Les Fonts)

I això també té **conseqüències a l'hora d'accedir a recursos pel municipi**:

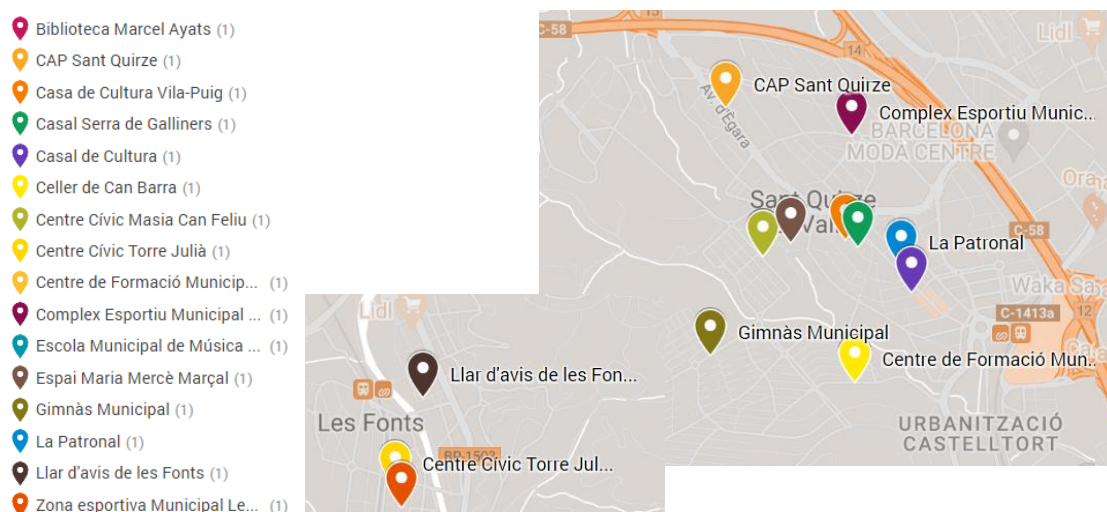
"La renda alta, la mitjana, perjudica al municipi quan s'apliquen els barems de la Generalitat. Per nivell de renda quedem exclosos, per exemple, del catàleg de la Diputació de Barcelona."
(Sessió de treball amb la Mesa de la Gent Gran)

3.3. Equipaments, serveis i recursos

En aquest apartat s'analitzen els equipaments, serveis i recursos disponibles al municipi de Sant Quirze del Vallès: equipaments municipals; entitats i associacions; equipaments, entitats i recursos que fomenten l'envelliment actiu; serveis i recursos socials; i serveis i recursos de salut.

A. Equipaments municipals

L'Ajuntament compta amb una vintena d'equipaments socials, cívics, culturals, esportius i de salut.

Font: Elaboració pròpia a partir del Directori d'equipaments de l'Ajuntament de Sant Quirze del Vallès.

B. Entitats i associacions

Segons dades del cens d'entitats de l'Ajuntament, el municipi compta amb més de 100 entitats i associacions de diferents àmbits, especialment de la cultura, l'esport i veïnals.

Entitats i associacions per àmbit. Sant Quirze del Vallès

Àmbit	Nombre d'entitats
Culturals	41
Esportives	31
Veïnals	17
Cooperació al desenvolupament, solidaritat, pau i drets humans	10
Educació i formació	10
Juvenils	7
Comerciants, cambres, gremis i col·legis	6
Salut, socioassistencials i suport social	6
Defensa i protecció dels animals domèstics	4
Dones, feminismes i igualtat	4
Religioses i ideològiques	3
Gent gran	2
Medi ambient – ecologia	2
Oci i temps de lleure	1
Polítiques i sindicals	1

Font: Elaboració pròpia a partir del Directori d'entitats de l'Ajuntament de Sant Quirze del Vallès.

La percepció és que Sant Quirze és un municipi participatiu amb una bona representació d'entitats i associacions diverses, però que **falten espais de trobada per les entitats i associacions**.

"Falten espais on les entitats i associacions puguin trobar-se."
(Sessió de treball amb la Mesa de la Gent Gran)

Però també que es podria **millorar la comunicació entre les entitats i l'Ajuntament**.

"Hi ha activitats, informació que no arriba. Les entitats haurien de facilitar la informació per posar a l'agenda."
(Sessió de treball amb la Mesa de la Gent Gran)

C. Equipaments, entitats i recursos que fomenten l'envelliment actiu

Pel que fa a equipaments, entitats i recursos que fomenten l'envelliment actiu a Sant Quirze del Vallès, destaquen 12: 7 orientats a l'esport/activitat física, i 5 al lleure i la cultura.

Equipaments municipals amb activitats dirigits a les persones grans (2022)

Tipologia	Nombre	Nom de l'equipament
Esport/Activitat física	7	• Piscina (aire lliure) i centre poliesportiu al Parc de les Fonts. • Complex Esportiu Municipal Can Casablanques. • Torrent de Can Barra. • Los Rosales. • Greenpark del Parc de les Morisques. • Parc de Can Feliu. • Zona Vallsuau.
Lleure i cultura	5	• Biblioteca Municipal Marcel Ayats. • Casal Serra de Galliners. • Centre Cívic Torre Julià. • Centre de Formació Municipal de Persones Adultes l'Olivera. • Aula d'extensió universitària.

Font: Dades de la pàgina web de la l'Ajuntament de Sant Quirze del Vallès.

En relació amb els equipaments, a nivell qualitatiu, s'assenyala que hi ha **algunes instal·lacions envellides** i també **manca d'espais per a les activitats més demandades**.

"Algunes instal·lacions estan envellides, però especialment la piscina. I també falten espais que tenen una alta demanda: piscina, gimnàs, camps d'esport..."
(Sessió de treball amb la Taula de Gent Gran)

Per altra banda, cal destacar l'oferta formativa del Centre de Formació Municipal de Persones Adultes l'Olivera que, si bé no està adreçada específicament a les persones de 65 o més anys, compte amb una elevada participació d'aquest col·lectiu a les seves activitats (el 64,7% dels participants son de la franja + 65). Durant el 2022-2023:

Oferta formativa del CFA l'Olivera i nombre de participants (2022-2023)

Oferta formativa	Nre. participants +65 anys	Nre. participants -65 anys
Actic Bàsic	11	3
Actic Mitjà	5	7
Anglès 1	13	7
Anglès 2	12	9
Anglès 3	8	12
Anglès Consolidació	16	6
Anglès Consolidació 2	17	2
Anglès Inicial	15	6
Castellà	2	21
Català	3	22
Català 3	9	2
Conversa Anglès 1	8	5
Conversa Anglès 2	11	1
Formació Bàsica (aprendre a llegir i escriure)	3	4
Formació Bàsica LF (aprendre a llegir i escriure)	0	10
Francès	15	6
Informàtica	7	7
Informàtica 1	14	1
Informàtica 2	12	2
Informàtica 3	14	0
Informàtica Bàsica LF	4	5
Informàtica LF	2	3
Ortografia Català	15	2
Projectes	13	1
Taller de Memòria tarda	21	3
Taller de Memòria matí	21	1
Total	271	148

També destaquen altres iniciatives del mateix CFA l'Olivera en què la gent gran hi està implicada:

- Durant el curs escolar es programen diferents xerrades i/o tallers de diferents temàtiques com el consum, les pantalles, l'ús del mòbil, la privacitat a internet, entendre les factures dels subministres, taller socioafectiu un cos sencer i un taller de riureteràpia son els que s'han programat durant el darrer curs.
- També s'han fet sortides al museu de Can Framis i a la Sagrada Família.
- I el viatge de fi de curs a Nàpols, Capri, Pompeia i Sorrento de 4 dies.

A més, des de l'Associació d'alumnat del Centre es programen sortides culturals de mig dia o d'un dia, tallers, xerrades... El curs 2022-2023 es destaquen:

Activitats de l'Associació d'alumnat i nombre de participants (2022-2023)

Activitat	Localitat	Nre. participants
FIDEUADA POPULAR	ESCOLA L'OLIVERA	86
SORTIDA CULTURAL A ARBORETUM MAS JOAN	ESPINELVES	42
TALLER DE TRANSPARÈNCIES	ESCOLA L'OLIVERA	11
TALLER DE TRANSPARÈNCIES	ESCOLA L'OLIVERA	8
TALLER DE ZENTÀNGEL. ART	ESCOLA L'OLIVERA	9
VISITA PESSEBRES DE CASTELLAR DEL VALL'ES	CASTELLAR VALLÈS	20
VISITA A CASTELLELLFULLIT DE LA ROCA I DINAR	CASTELLFULLIT DE LA ROCA	44
VISITA A MONTBLANC I CALÇOTADA	MONTBLANC	54
VERMUT SOLIDARI	CELLER DE L'ESCOLA	120
XERRADA SOBRE PRENDRE DECISIONS ANTICIPADES VERS ELS PROB. DE SALUT ESCOLA L'OLIVERA	ESCOLA L'OLIVERA	15
SORTIDA A L'EXPOSICIÓ DE DALÍ CIBERNÈTIC	BARCELONA	14
Total	-	423

Des del CFA l'Olivera s'assenyala que està projectat reiniciar de cara el proper curs un intercanvi de sabers. És una activitat que ja s'havia iniciat i es va interrompre amb la pandèmia. La idea és que hi ha persones que tenen algunes habilitats i les poden ensenyar a altres persones. Per exemple, un taller de reparacions domèstiques, un taller de primers auxilis de salut, etc.

A nivell de necessitats des del CFA l'Olivera s'assenyala que han detectat que darrerament hi ha demanda de tallers de manualitat, restauració de mobles, mindfulness i riureteràpia.

D'altra banda, com a entitats, hi ha l'Associació Casal d'Avis de Sant Quirze del Vallès i la Llar de la Gent Gran de les Fonts, dirigits específicament a persones grans.

L'Associació Casal d'Avis organitza activitats, sortides, excursions, sopars, festes adreçades a la gent gran i participen de la festa major de Sant Quirze i d'altres dates assenyalades. La seva seu es troba al Casal Serra de Galliners, equipament municipal destinat a la gent gran, on desenvolupen la major part de les seves activitats.

L'equipament disposa de diferents sales multiusos, despatxos i una gran sala polivalent amb billar, jocs de taula i llibres de lectura. Aquest espai connecta amb una sala d'actes al primer pis, la Sala Muriel Casals.

La **Llar de la Gent Gran de les Fonts**, per una altra banda, ubicada al barri de Les Fonts, és una entitat sense ànim de lucre que promou la qualitat de vida per a les persones grans, organitzant diferents activitats lúdiques, socials i culturals per millorar la convivència i benestar social de la gent del barri de Les Fonts.

Entitats/grups dirigits a persones grans o amb elevada participació d'aquestes (2022)

Tipologia	Nombre	Nom de l'equipament
Gent gran	2	- Casal d'Avis de Sant Quirze del Vallès. - La Llar de la Gent Gran de les Fonts.

A banda d'aquests espais, l'Ajuntament promou diverses **activitats dirigides a persones grans**, tant de tipus esportiu (13 activitats diferents) com cognitives/d'aprenentatge (4 activitats diferents), artístiques (3 activitats diferents), lúdiques (1 activitat) i multidisciplinars (1 activitat).

A les activitats esportives municipals, mentre que les persones de fins a 60 anys poden escollir una activitat a l'any, les persones de 60 anys i més en poden escollir dues.

Activitats promogudes per l'Ajuntament dirigides a persones grans (2022)

Tipologia	Activitat	Equipament/promotor
Esportiva (n=13)	Un passeig saludable marxa suau	Casal Serra de Galliners (aire lliure)
	Un passeig saludable marxa ràpida	
	Manteniment A	Casal Serra de Galliners (Sala Muriel Casals)
	Manteniment B	
	Manteniment C	Centre Cívic Torre Julià
	Manteniment D	
	Aiguagim A	Complex Esportiu Municipal Can Casablanques (Piscina coberta)
	Aiguagim B	
	Aiguagim C	
	Aiguagim D	
	Moviment creatiu	Casal Serra de Galliners (Sala Muriel Casals)
	Manteniment	Centre Poliesportiu al Parc de les Fonts
	Tai-chi	
Cognitiva/ Aprenentatge (n=4)	Activem la memòria (3 horaris)	Casal Serra de Galliners (Sala Polivalent)
	Informàtica nivell inicial	Casal Serra de Galliners (Sala Informàtica)
	Informàtica nivell bàsic	
	Taller robòtica amb Lego	
Artística (n=3)	Taller de Mandales	Casal Serra de Galliners (Sala Polivalent)
	Taller de Pintura	Casal Serra de Galliners (Sala Lectura)

Tipologia	Activitat	Equipament/promotor
	Taller les Golfes Music Lab (4 horaris)	Casal Serra de Galliners (Casa de Cultura-Pintor Vila Puig)
Lúdica (n=1)	Jocs de taula i Lego	Casal Serra de Galliners (Sala Muriel Casals)
Multi- disciplinar (n=1)	Resiolimpiades (dintre del programa Mes de la gent gran)	Gimnàs de l'Institut Sant Quirze

Font: Dades de la pàgina web de la l'Ajuntament SQV.

En total, durant l'any 2022 es van realitzar 87 activitats dirigides a la gent gran i es van inscriure un total de 1.391 persones (aproximadament el 43% de les persones de 65 anys o més del municipi).

Durant els últims anys també s'han organitzat algunes **activitats intergeneracionals**, i resta pendent la creació d'una Xarxa Intergeneracional en el marc del Pla Educatiu Local. Algunes de les activitats intergeneracionals realitzades han estat les següents:

- Projectes Horts Intergeneracionals amb centres educatius (curs 2010-2011).
- Torneig i masterclass intergeneracional de cartes (2010).
- Mural intergeneracional (2022).
- Taller intergeneracional de robòtica (2023).
- Taller intergeneracional de polseres i collarets (2023).
- Taller intergeneracional de màscares per Carnestoltes (2023).

Altres iniciatives recollides en relació a les persones grans al municipi són les següents:

- **Mesa de la Gent Gran**

Espai d'informació i participació de la gent gran on mitjançant trobades es pretén gaudir d'un marc de reflexió i debat entre l'administració local i les diferents entitats que representen el col·lectiu de la gent gran del municipi.

- **Commemoració del Mes de la Gent gran i homenatge a les persones nonagenàries i centenàries**

Durant el mes d'octubre, coincidint amb el Dia Internacional de la Gent Gran que es celebra el dia 1 d'Octubre, es porta a terme un programa amb tot un seguit d'actes de caràcter festiu, lúdic i cultural pensats perquè les diferents generacions puguin compartir lleure i reflexió sobre l'envelliment actiu i les necessitats de les persones grans.

Durant el mes de març, en el context del Mes de la Gent gran, també es fa l'homenatge a les persones nonagenàries i centenàries del municipi reconeixent la seva trajectòria vital en un acte amb familiars, amics i amigues de les persones homenatges.

L'any 2022 es van organitzar diferents activitats com espectacles de màgia, música, teatre, sortida cultural a Borgonyà i la Gleva, la Castanyada, i es van recuperar les Resiolimpiades on van participar les residències del municipi Fundació Benèfica Assís, Llar d'Avis i Verge del Carme.

En general, hi ha una **valoració molt positiva de totes aquestes iniciatives:**

"Hi ha molta gent que va al Casal dels avis per fer coses allà. Això és un valor afegit. I també tots nosaltres anem a fer coses a La Patronal. Hi ha un grup de nosaltres que va quan hi ha xerrades. També hi havia un resident molt reconegut, i els homenatges que feien per a ell..."

També hi ha gent que va al poliesportiu."

(entrevista a dona de 78 anys resident a la residència Assís)

"Hay personas bastante amables y buenas, y estoy a gusto. Voy al Casal y estoy muy bien, muy contenta. Un día voy a memoria, otro a pintar, y pasas el día."

(entrevista dona de 77 anys resident al barri de Poble Sec)

Tot i que **es troba a faltar una major oferta a barris com Les Fonts.**

"No hay piscina. Aquí solo hay yoga, creo."

(entrevista home de 60 anys, resident al barri de Les Fonts)

Es reclama una **major difusió de les activitats:**

"El que volen és la revista en paper, perquè molta gent no té correu electrònic. Jo sí que tinc i el rebo. Però abans hi havia tota una pila de revistes i ara no ho tenim, això. Em sembla que hi ha alguna revista, però no gaires."

(entrevista a dona de 78 anys resident a la residència Assís)

Així com també **espais de trobada alternatius al Casal d'Avis i la Llar de la Gent Gran.** S'explica que es va licitar el cafè del Casal, però que es va tancar i no hi ha altres espais d'aquest tipus atractius per a les persones grans del municipi.

"Falten espais de trobada, com una cafeteria, un lloc on anar a dinar..."

(Sessió de treball amb la Mesa de la Gent Gran)

"La residència va trucar al Tutto Pizza per preguntar si podrien obrir durant el dia per cafès i coses i deien que no, que per tres senyores que estan allà amb un tallat tot el matí, no surt a compte. Només obren a la nit."

(entrevista a dona de 78 anys resident a la residència Assís)

"Sí, porque donde nos vamos nosotros aquí por las mañanas, en La Molina, pusieron un bar. Si te vas un ratito por la mañana y te quieres tomar una Coca-Cola, un café, un cortado, lo que sea... Y está cerrado. Y eso debería estar, porque en San Quirico hay muchos bares, pastelerías donde te tomas un café y un croissant, y eso deberían hacerlo."

(Entrevista a dona de 77 anys resident al barri de Poble Sec)

D. Serveis i recursos socials

Serveis socials d'atenció bàsica (SBAS)

Els **serveis d'atenció social bàsica (SBAS)** de Sant Quirze del Vallès van atendre 2.207 persones l'any 2021, de les quals 1.106 van ser gent gran (361 homes i 745 dones). Això vol dir que, de les persones ateses, la meitat eren grans, i que es va atendre el 36,4% de les persones grans, majoritàriament dones (46,0%, comparat amb el 25,4% dels homes grans).

Població gran atesa pels serveis d'atenció social bàsica i població del municipi (2021)

Sexe	Població de 65 o menys anys	Població gran atesa	%
Homes	1.420	361	25,4%
Dones	1.618	745	46,0%
Total	3.038	1.106	36,4%

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'Informe Diagnosi Pla Local Polítiques Gènere 2022 i Idescat.

Els **serveis socials d'atenció domiciliària (SSAD)** inclouen: l'atenció domiciliària (SAD), la tele-assistència, neteja, arranjaments i àpats a domicili. A Sant Quirze la demanda d'aquests serveis és baixa: se'n beneficien 321 persones, el 2% de la població, enfront del 3% en altres municipis¹.

Pel que fa a l'**atenció domiciliària (SAD)**, segons la informació recollida al Diagnòstic de necessitats dels Serveis Socials elaborat l'any 2020, l'any 2018 el volum de persones ateses a Sant Quirze del Vallès (3,2 per cada 1.000 habitants) era molt inferior a la d'altres municipis (8,6). Però per una altra banda, mentre que el percentatge de persones usuàries per raó de dependència al municipi (63,0%) és superior a la d'altres municipis (59,2%), les hores d'intervenció per SAD dependència per persones usuària són inferiors (7,2h/mes per persona, comparat amb 13,1h/mes a altres municipis).

Població atesa i hores d'intervenció del SAD (2018)

Indicador	Sant Quirze del Vallès	Cercle de Comparació Intermunicipal
Persones ateses per cada 1.000 habitants	3,2	8,6
Percentatge de persones usuàries per raó de dependència	63,0%	59,2%
Hores intervenció SAD dependència per persona usuària	7,2h/mes	13,1h/mes

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del diagnòstic de necessitats per al Pla de la nova Àrea Bàsica de Serveis Socials de Sant Quirze del Vallès.

¹ Cercle de Comparació Intermunicipal de Serveis Socials de la Diputació de Barcelona 2018.

En relació amb el **servei de teleassistència**, l'any 2019 es va atendre el 4,0% de la població major de 65 anys del municipi, comparat amb el 13,4% a altres municipis. L'any 2020, però, es van tramitar 186 sol·licituds (un 60% més que l'any anterior), la qual cosa segurament va fer augmentar el percentatge de població major de 65 anys atesa.

Població atesa i hores d'intervenció del SAD (2019)

Indicador	Sant Quirze del Vallès	Cercle de Comparació Intermunicipal
Persones majors de 65 anys ateses	114	-
Percentatge de població major de 65 anys atesa	4,0%	13,4%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del diagnòstic de necessitats per al Pla de la nova Àrea Bàsica de Serveis Socials de Sant Quirze del Vallès.

Cal destacar que, segons dades de l'Ajuntament, el 2022 a Sant Quirze del Vallès hi havia 49 persones usuàries de SAD i el 2023 es registren 301 persones usuàries del servei de teleassistència.

Recursos per a persones cuidadores

En relació a **recursos per a persones cuidadores**, el Servei de Benestar i Cicles de Vida de l'Ajuntament de Sant Quirze del Vallès organitza anualment un Grup de suport i ajuda mútua (GSAM) per a persones cuidadores de persones amb dependència que es realitza 10 sessions d'1,5 hores de durada. El GSAM és un espai de relació, acompanyament i suport psicològic i emocional que possibilita l'expressió de sentiments, emocions i preocupacions associades a les tasques de cura, amb la finalitat de millorar la qualitat de vida de les persones cuidadores i, indirectament, la de les persones de les que tenen cura. Els objectius específics del Grup són:

- Millorar la qualitat de vida de les persones cuidadores no professionals.
- Oferir suport emocional i psicològic per reduir l'impacte negatiu de la cura que, de vegades, poden experimentar els cuidadors i cuidadores no professionals.
- Facilitar i promoure espais de relació, presencials o virtuals, entre persones cuidadores no professionals que es troben en una situació similar, perquè comparteixin les seves necessitats, preocupacions i també els seus coneixements.

Residències i centres de dia

Pel que fa a les **residències**, el municipi de Sant Quirze del Vallès compta amb 3 residències per a persones grans, totes de titularitat privada, amb un total de 236 places l'any 2021.

Nombre de residències per persones grans i places (2021)

Aspectes	Nombre
Residències privades	3
Nombre de places	236 ¹

Font: Dades facilitades per l'Ajuntament de SQV¹. Dades Idescat a partir del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies. Registre d'Establiments Socials.

Tenint en compte la població de 65 o més anys de l'any 2021, la cobertura de places de residència a Sant Quirze del Vallès és del 7,8% (tota privada), mentre que a la comarca del Vallès Occidental és del 3,7% (3,3% privada i 0,3% pública). A partir de l'any 2017 s'observa una disminució en el nombre de places, amb una reducció del 10% de les places.

Places en residències per persones grans: evolució (2010-2021)

Any	Places entitat pública	Places entitat privada-iniciativa social	Places entitat privada-iniciativa mercantil	Total places
2010	0	110	150	260
2011	0	110	150	260
2012	0	110	150	260
2013	0	110	150	260
2014	0	110	150	260
2015	0	110	150	260
2016	0	110	150	260
2017	0	110	126	236
2018	0	110	126	236
2019	0	110	126	236
2020	0	110	126	236
2021	0	110	126	236

Font: Dades Idescat a partir del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies. Registre d'Establiments Socials.

A més de les 236 places de residència, Sant Quirze del Vallès disposa de 20 places a 2 **centres de dia**, també de titularitat privada.

Nombre de centres de dia i places (2021)

Aspectes	Nombre
Centres de dia privats	2
Nombre de places	20

Font: Dades Idescat a partir del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies. Registre d'Establiments Socials..

Tenint en compte la població de 65 o més anys de l'any 2021, la cobertura de places de centre de dia a Sant Quirze del Vallès és del 0,7% (tota privada), mentre que a la comarca del Vallès Occidental és de l'1,1%, (0,9% privada i 0,3% pública).

A més, també s'observa una disminució en el nombre de places en centres de dia, en aquest cas a partir de l'any 2021, amb una reducció del 80% de les places.

Places en centres de dia: evolució (2010-2021)

Any	Places entitat pública	Places entitat privada-iniciativa social	Places entitat privada-iniciativa mercantil	Total places
2010	0	0	36	36
2011	0	0	36	36
2012	0	0	36	36
2013	0	0	36	36
2014	0	0	36	36
2015	0	0	36	36
2016	0	0	36	36
2017	0	0	36	36
2018	0	0	36	36
2019	0	0	36	36
2020	0	0	36	36
2021	0	0	20	20

Font: Dades Idescat a partir del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies. Registre d'Establiments Socials.

La percepció és que les persones que arriben als serveis residencials **cada vegada són més dependents i que les ràtios de personal no s'han adaptat a aquesta nova realitat.**

"Les tres residències no donen l'abast. Arriben persones amb molta dependència, hi ha 4-5 anys de llista d'espera. No abarquen... la gent ha de marxar cap a Tarragona [...] La població que va envellint té una tendència a créixer i per tant, hi hauran noves necessitats."
(Sessió de treball amb la Mesa de la Gent Gran)

"Quan vaig venir jo, hi havia una infermera per tothom. Tothom estava vàlid. I ara entren molt cascats. Abans la residència era particular i es podia entrar amb 65 anys, crec, però més de 80, no. I si anaves amb bastó, no. Havies de poder pujar i baixar escales. I ara ho admeten. Ara no hi ha ningú com jo. I quan vaig venir tothom era com jo [...] Durant la covid molts van morir i després d'això van venir només gent molt cascada."
(entrevista a dona de 78 anys resident a la Residència Assís)

Aquesta situació, unida a la **rotació de personal** relacionada amb la precarietat de les feines de cures, té un impacte negatiu directe sobre la qualitat de l'atenció a les persones grans i dependents.

"Però avui en dia, la queixa de tota la societat és la precarietat de contractes. A la gent gran ens agrada una mica de consistència [...] Hi ha molta rotació de personal. I a la cuina també. Això és dolent per a ells, per a nosaltres i per a tothom, la precarietat."
(entrevista a dona de 78 anys resident a la Residència Assís)

E. Serveis i recursos de salut

Centres d'Atenció Primària (CAP) i farmàcies

Sant Quirze del Vallès compta amb **dos CAP**, un ubicat a l'Avinguda d'Ègara (Casc Urbà) que també és Àrea Bàsica de Salut, i un altre, el CAP Antoni Creus, ubicat al Carrer Itàlia (barri de Les Fonts). L'any 2018, a Sant Quirze es van atendre un 43,1% de pacients majors de 74 anys amb més de 12 visites (42,7% homes i 43,4% dones), comparat amb un 34,7%, de mitjana, al conjunt de Catalunya (34,6% homes i 34,7% dones).²

En total, hi ha distribuïdes pel municipi **7 oficines de farmàcia**. La ràtio d'habitants per cada oficina de farmàcia és de 2.879 habitants, inferior a la mitjana del Vallès Occidental i del conjunt de Catalunya.

Nombre de farmàcies i ràtio (2021)

Àmbit territorial	SQV ¹	Vallès Occidental ²	Catalunya ²
Oficines de farmàcia	7	277	3.258
Habitants per oficina de farmàcia	2.879	3.393	2.379

Font: ¹Dades de la pàgina web de l'Ajuntament SQV. ²Idescat a partir del Departament de Salut. Servei Català de la Salut.

La major part de les farmàcies, però, es troben al Casc urbà, tot i que n'hi ha algunes que ofereixen servei a domicili per persones grans.

Ubicació de les farmàcies (2021)

Àmbit territorial	Zona	Servei a domicili per persones grans
Farmàcia 3 CANTONS	Casc urbà	Sí
Farmàcia BARBERÀ	Casc urbà	No
Farmàcia SANT QUIRZE PARC	Casc urbà	No
Farmàcia DE L'ESTACIÓ	Casc urbà	Sí
Farmàcia OLIVERES	Casc urbà	Sí
Farmàcia SANT QUIRZE	Casc urbà	Sí (gent gran que està sola)
Farmàcia CLARA FERRAN	Les Fonts	Sí (gent gran que està sola)

Font: Dades de la pàgina web de l'Ajuntament SQV.

Projectes de promoció de la salut

L'Ajuntament de Sant Quirze del Vallès treballa de manera integral, fent sinèrgies entre diferents serveis i recursos implicats de diferents àrees municipals. Es treballen activitats, projectes i recursos per donar resposta als problemes de salut i prevenir-los amb hàbits saludables. Alguns dels projectes desenvolupats són els següents:

² Central de Resultats Atenció Primària. Resultats 2018.

— **Cicle d'alimentació saludable.**

Cicle formatiu organitzat anualment amb la col·laboració de la Diputació de Barcelona amb xerrades gratuïtes i obertes a tota la ciutadania. Les activitats programades es publiquen a l'agenda del Web junt amb les instruccions d'inscripció.

— **Jornades de sensibilització.**

L'Ajuntament de Sant Quirze del Vallès organitza i col·labora en diversos esdeveniments de caire lúdic festiu i sensibilitzadors que promouen la salut, com són el Dia de l'Activitat Física i Dia Mundial de la Salut; el Dia Mundial de sensibilització sobre l'autisme; la campanya Mulla't per l'esclerosi múltiple; el Dia Internacional de l'Alzheimer o la Marató de TV3.

— **Jornades de donació de sang.**

Periòdicament, el Banc de Sang i Teixits amb la col·laboració de l'Ajuntament de Sant Quirze del Vallès organitza jornades de donació de sang al municipi.

— **Pla d'Atenció Comunitària Municipal (PACOM).**

El Pla d'atenció comunitària és un instrument d'informació, estudi i proposta mitjançant el qual les unitats de salut, benestar social i gent gran de l'Ajuntament de Sant Quirze del Vallès determinen les directrius per impulsar, planificar, coordinar i avaluar les actuacions a desenvolupar en els àmbits de l'atenció sociosanitària.

En aquest sentit, s'ha creat una comissió tècnica amb persones representants de salut del CAP de Sant Quirze i del CAP Antoni Creus i personal tècnic municipal, que es reuneixen periòdicament en funció de les necessitats existents, entre les que es troben el Pla de drogodependències, el projecte onada de calor, el seguiment de les persones grans en situació de vulnerabilitat, el programa prevenció de caigudes, les xerrades informatives i actuacions puntuals, entre d'altres.

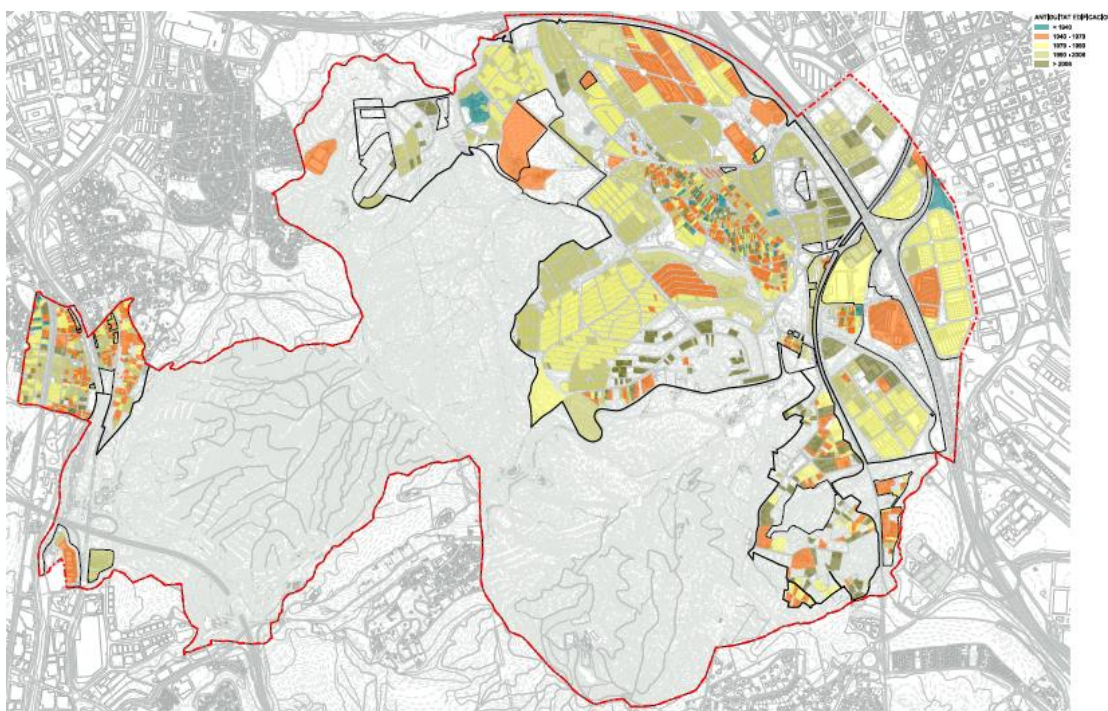
3.4. Habitatge

A. Estat dels edificis i dels habitatges

Segons el Pla Local d'habitatge de Sant Quirze del Vallès 2023-2028, el 57% dels immobles es situen en edificis construïts entre el 1991 i el 2011, i un 19% en edificis de la dècada dels anys 80. Per tant, el parc d'habitatges del municipi és força modern.

En el plànol d'antiguitat s'observa el nucli originari de Sant Quirze del Vallès i l'elevat creixement i extensió del teixit residencial a partir del 1980.

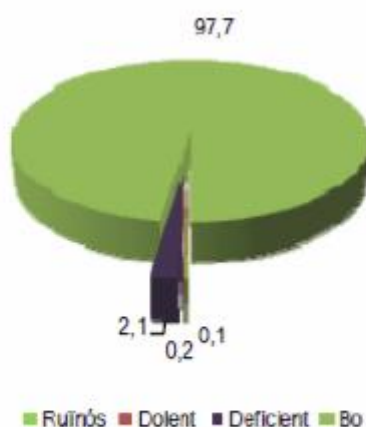
Distribució d'habitatges per any de construcció.

Font: Pla Local d'Habitatge de Sant Quirze del Vallès 2023-2028. Fase 1. Estat de l'habitatge al municipi: anàlisi i diagnosi.

El 97,7% dels immobles se situen en edificis en bon estat de conservació, ja que més del 77% dels edificis són posteriors al 1981. Només un 0'1% dels immobles estan en edificis estat ruïnós (8 immobles), un 0'2% en edificis en mal estat (13 immobles) i un 2'1% en estat deficient (152 immobles). Els habitatges amb una major necessitat d'intervenció es concentren principalment als barris de Les Fonts, Los Rosales i Poble Sec.

Estat de conservació dels edificis

Font: memòria social de l'aprovació inicial del POUM

B. Accessibilitat dels edificis

D'acord amb el cens de 2011, Sant Quirze del Vallès tenia un total de 255 edificis de PB+3 o més plantes, dels quals 60 no disposaven d'ascensor, això és el 23% dels edificis de més de 3 plantes i l'1,3% del parc total de la ciutat. Aquesta manca d'ascensor repercutia en un total aproximat de 380 habitatges.

Si tenim en compte que, com veurem més endavant, l'any 2022 al municipi hi havia 507 persones de 65 anys o més que vivien soles (el 69,2% dones), el fet de no disposar d'ascensor, en molts casos pot suposar un factor que agreugi el risc d'aïllament social de moltes d'aquestes persones.

C. Ajuts econòmics per la continuïtat a l'habitatge habitual

Les dades de l'àrea de Benestar expressen que el 2021 es van realitzar 82 informes de vulnerabilitat energètica, que corresponen a 45 unitats familiars, i que es van donar 23 ajuts per valor de 2.265,13€, això és 13 unitats familiars i 30 persones beneficiàries.

Per una altra banda, l'Ajuntament de Sant Quirze del Vallès ofereix des de l'any 2021 un ajut econòmic per al pagament de rendes de lloguer d'habitatge habitual al municipi.

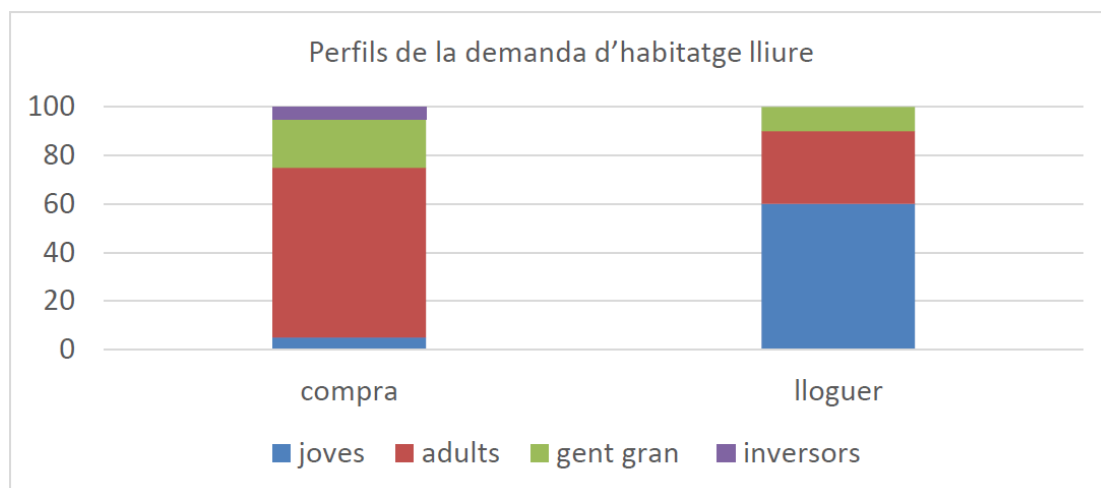
D. Habitatges socials i d'emergència social

Sant Quirze del Vallès disposa d'11 habitatges socials, alguns propietat de l'Ajuntament, i altres de la COMU, l'empresa municipal d'habitatge, i 5 habitatges d'emergència social.

Segons el Pla Local d'habitatge de Sant Quirze del Vallès 2023-2028, el municipi de Sant Quirze del Vallès ha fet passos endavant incorporant la perspectiva de gènere en l'àmbit de l'habitatge. En aquest sentit, es va aprovar l'any 2020 el "Reglament d'adjudicació d'habitatges socials d'emergència i de prioritització social per als habitatges del parc públic de protecció oficial de Sant Quirze del Vallès". Els criteris permeten tenir en compte la feminització de la pobresa, la presència de llars monomarentals, però també la situació de dones grans que viuen soles.

E. Demanda d'habitatge en el mercat privat entre persones grans

Segons el Pla Local d'habitatge de Sant Quirze del Vallès 2023-2028, el grup d'edat de gent gran representen el pes més baix de les persones que busquen un nou habitatge. Hi ha un cert moviment de la població que viu a les urbanitzacions en habitatges grans i que busquen vendre'l per comprar-se un habitatge en el nucli urbà proper als serveis i amb una bona accessibilitat, així com la població que viu fora i busca un habitatge prop del centre i dels fills/es.

Font: Pla Local d'Habitatge 2023-2028.

Però **quan s'ha de buscar habitatge i el desig és quedar-se al municipi, costa de trobar:**

"Ahora es difícil encontrar piso aquí. No es como antes, ya no hay carteles de pisos en alquiler [...] Cuando llevas mucho tiempo viviendo aquí, cuesta dejar el pueblo."
(entrevista a home de 60 anys resident al barri de Les Fonts)

F. Demanda d'habitatge protegit entre persones grans

Segons el Pla Local d'habitatge de Sant Quirze del Vallès 2023-2028, el percentatge de persones de 65 o més anys que sol·liciten habitatge protegit és baixa en relació a la resta de grups d'edat (5,5%).

Sol·licitants d'habitatge protegit per grup d'edat a Sant Quirze del Vallès (2022)

Edat	Nombre	%
<35 anys	157	47,9%
35-49 anys	109	33,2%
50-65 anys	44	13,4%
>65 anys	18	5,5%
Total	328	100%

Font: Pla Local d'Habitatge 2023-2028. Dades de 22 de febrer de 2022.

G. Models alternatius d'habitatge

Pel que fa a models alternatius d'habitatge, l'any 2021, l'Ajuntament de Sant Quirze del Vallès va posar en marxa un projecte pilot d'habitatge compartit per persones vulnerables al barri de Les Fonts. Aquest projecte es vol ampliar amb un altre habitatge d'aquest tipus, que anirà dirigit a persones residents i empadronades al municipi d'entre 23 i 34 anys.

Per una altra banda, a Sant Quirze del Vallès hi ha una associació, l'Associació Cohabitatge Sènior, que vol tirar endavant, a través de la creació d'una cooperativa de cessió d'ús autogestionada, un projecte de viure en comú d'un grup de persones majores de cinquanta anys.

3.5. Mobilitat i transport

A. Mobilitat a peu

L'Ajuntament de Sant Quirze del Vallès ha realitzat diverses actuacions per donar prioritat als vianants. Una de les primeres actuacions va ser la reducció de la velocitat a l'Avinguda Pau Casals, que és de 20 km/h, així com la col·locació de mesures reductores de velocitat a diferents carrers com el Passeig de Can Barra, Vallcorba, Dr. Fleming o Eduard Toldrà.

Les zones al voltant dels centres escolars també són espais d'especial protecció de velocitat i accés, sobretot a l'entrada i sortida de l'alumnat.

L'Ajuntament també ha realitzat actuacions d'urbanisme tàctic, com l'eixamplament de voreres amb pintura vial, o la col·locació de terrasses a l'Avinguda Pau Casals, que han permès eixamplar les voreres i facilitar el passeig de veïns i veïnes. Totes aquestes mesures han contribuït a la disminució de la velocitat, moltes de les quals es preveu que a curt termini puguin consolidar-se amb actuacions d'urbanització.

Hi ha alguna **queixa concreta respecte a algun carrer**:

"Jo no ho he vist, això, però la gent es queixa de la falta de voreres de l'Avinguda de Can Pallàs, costat Llobregat, que és tot cimentat, però no hi ha vorera. Has de creuar per buscar la vorera."

(entrevista a dona de 78 anys resident a la residència Assís)

El Pla de Mobilitat Urbana Sostenible de Sant Quirze del Vallès, però, aprovat el 2023, contempla les següents actuacions pel que fa a la mobilitat a peu:

- Incrementar l'espai exclusiu amb prioritat al vianant (mesura zona de transit lent).
- Vianalització del centre de Sant Quirze.
- Garantir l'amplada útil de vorera de 1,8 m en la xarxa principal de vianants i incrementar-la fins a 2,5 m quan sigui possible.
- Dotar de passos de vianants accessibles a la xarxa principal de vianants.
- Garantir la visibilitat en els passos de vianants a la xarxa principal de vianants.

- Adaptació dels entorns dels centres educatius.
- Garantir l'accessibilitat del vianant entre el centre urbà i els polígons industrials.
- Accés de vianants al Polígon de Can Feu des de l'estació de ferrocarrils.
- Millorar les condicions pels desplaçaments en modes sostenibles al barri de Les Fonts.
- Creació de noves centralitats urbanes.

B. Mobilitat en bicicleta

Pel que fa a la mobilitat en bicicleta, el Pla de Mobilitat Urbana Sostenible de Sant Quirze del Vallès contempla les següents accions:

- Implantació d'una xarxa ciclista.
- Xarxa de carrils bici supramunicipals (connexions amb Sabadell, Terrassa, UAB i Sant Cugat).
- Aparcaments per a bicicletes segurs en els principals pols de mobilitat.
- Implementar el bici-registre.
- Promoure l'ús de la bicicleta elèctrica.
- Disseny i implantació de senyalització per a bicicletes.
- Garantir l'accessibilitat de la bicicleta entre el nucli urbà i els polígons industrials.

C. Transport públic

Sant Quirze del Vallès compta amb diferents transports públics que el connecten amb els nuclis importants del seu entorn (Terrassa, Sabadell, Barcelona, Sant Cugat...) i equipaments de referència com hospitals o universitats.

També hi ha transports públics que connecten el nucli de Sant Quirze del Vallès amb el barri de Les Fonts i dues línies de transport nocturn.

Cal assenyalar que la bonificació existent al transport públic adreçada a persones grans i persones amb discapacitat s'ha implementat tenint en compte el nivell d'ingressos de les persones sol·licitants.

D'altra banda, es destaca que el Servei de taxi complementa la resta de transports.

"Estem connectats amb l'Hospital de Terrassa, i si hem d'anar allà per alguna raó i són invàlids, una ambulància els porta, només per proves, i gratis. I altres que van per coses particulars, van en taxi. I el taxi funciona molt bé, el taxi de Sabadell funciona molt bé."
(entrevista a dona de 78 anys resident a la residència Assís)

"Cuando tengo que ir al médico a Terrassa me llevan o voy en taxi. El otro día, que me quitaron las cataratas con láser, pedimos un taxi que nos recogió y nos llevó."
(entrevista a dona de 77 anys resident al barri de Poble Sec)

En alguns casos, hi ha la **percepció que falta transport públic**, però també **informació sobre els horaris i els canvis que es produeixen**.

"Falta transport públic. Vam fer la prova amb el bus a demanda, però per la covid es va parar."

(Sessió de treball amb la Mesa de la Gent Gran)

"Hi ha gent que es queixa dels transports. Però entenen que els transport públic no pot fer més perquè no és rendible. Però saber els horaris dels autobusos és una mica difícil. Els horaris que tenim, i resulta que han canviat. Això és una mica problemàtic. Horaris, notificació dels canvis..."

(entrevista a dona de 78 anys resident a la residència Assís)

Pel que fa a la mobilitat en transport públic, el Pla de Mobilitat Urbana Sostenible de Sant Quirze del Vallès contempla les següents accions:

- Estudi de millora del servei de transport públic urbà.
- Estudiar alternatives en transport públic per accedir als polígons industrials.
- Instar a la Generalitat a incrementar els serveis de bus (com a mínim en el període punta) amb la connexió amb Terrassa.
- Instar a la Generalitat a estudiar la connexió de Terrassa-Sabadell en FGC.
- Instar a la Generalitat a redefinir la zona tarifària de Terrassa.
- Garantir l'accessibilitat al conjunt de les parades de transport públic i millorar la seva confortabilitat.

D. Transport adaptat

L'Ajuntament de Sant Quirze del Vallès ofereix ajuts pel servei de transport adaptat per a les persones amb discapacitats i/o amb dependència.

L'objectiu de l'aportació econòmica és col·laborar en les despeses de quilometratge o ús del transport col·lectiu per a desplaçaments als centres ocupacionals o centres de dia, tant de persones amb discapacitats com de gent gran.

Poden sol·licitar aquest ajut les persones empadronades al municipi que tinguin reconegut un grau de discapacitat igual o superior al 33%, o un grau de dependència amb dificultat de mobilitat, i tenir concedida plaça en un centre de dia o servei d'atenció especialitzada, prescrit per la xarxa pública, i que precisin transport i supervisió per realitzar el desplaçament.

3.6. Situacions de solitud no desitjada

A. Persones que viuen soles

Segons les dades aportades per l'Ajuntament de Sant Quirze del Vallès sobre les llars amb inscripció única, el percentatge de persones que viuen soles entre les empadronades de 65 a 84 anys és de 14,8% i en la franja d'edat de 85 o més anys assoleix el 20,9%. Destaca la diferència per sexe en el grup de 65 a 84 anys, en què el percentatge de dones que viuen soles és del 19,6%, comparat amb el 9,7% dels homes.

Tanmateix, aquesta dada és només una primera aproximació ja que no permet aprofundir en la complexitat del fenomen (persones que no viuen soles però s'hi senten i a l'inversa...).

Persones que viuen soles per grup d'edat (desembre 2022)

Àmbit territorial	Homes	Dones	Total
15 a 64 anys	364	332	696
65 a 84 anys	129	272	401
85 o més anys	27	79	106
Total (15 o més anys)	520	683	1.203

Font: Elaboració pròpia a partir de dades facilitades per l'Ajuntament de SQV.

Percentatge de persones que viuen soles per grup d'edat (2022)

Àmbit territorial	Homes	Dones	Total
15 a 64 anys	5,4%	4,8%	5,1%
65 a 84 anys	9,7%	19,6%	14,8%
85 o més anys	18,9%	21,8%	20,9%
Total (15 o més anys)	6,4%	7,8%	7,2%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades facilitades per l'Ajuntament i la població de 2022.

B. Iniciatives per lluitar contra les situacions de solitud no desitjada de persones grans

L'Ajuntament de Sant Quirze del Vallès desenvolupa algunes iniciatives per lluitar contra la solitud no desitjada de les persones grans:

- La Mesa de Salut del municipi va veure la necessitat de lligar la cultura amb la salut, i per aquest motiu el CAP de Sant Quirze participa al **programa de Prescripció Social del Servei Català de la Salut**.

La prescripció social és un mecanisme a través del qual un/a professional de la salut i un/a pacient identifiquen de manera conjunta activitats de la comunitat per millorar la seva salut i el seu benestar. Es tracta d'oferir alternatives a la medicalització dels malestars de la vida quotidiana a persones que perceben manca de participació social o sentiment de solitud o estan en risc d'aïllament social.

El programa té com a objectiu disminuir el risc d'aïllament social dels i de les pacients, millorar-ne la salut mental i la qualitat de vida mitjançant la participació en activitats del seu entorn local.

- Des del servei de gent gran es treballa amb el **servei de cultura** per fer una reserva d'un 20-30% d'entrades reservades per a persones grans que viuen soles.
- **Adhesió al Projecte d'Amics de la Gent Gran** amb la finalitat de pal·liar la situació de soledat no desitjada i l'aïllament social de les persones grans del municipi a través de l'acompanyament i les activitats de socialització.
- Organització de **colònies per a gent gran** amb l'objectiu de fomentar les relacions socials, el coneixement de la cultura i la història del lloc a visitar, oferir entreteniment saludable, trencar rutina i combatre la soledat. S'organitzen 2 viatges de proximitat per a persones grans d'una durada de 4 o 5 dies.

Adicionalment, a nivell de municipi, s'assenyala que està previst disposar d'un servei d'acompanyament psicològic que podria donar suport a la prevenció i acompanyament davant de situacions de solitud no volguda.

4. DAFO

A continuació es presenten els resultats de l'anàlisi DAFO realitzat en base a la diagnosi sobre les persones grans a Sant Quirze del Vallès.

FORTALESES • Existència d'un entorn natural i d'un context associatiu favorable per a un envelliment actiu i saludable. • Elevat nivell socioeconòmic i educatiu de la població del municipi. • Bona predisposició de l'Ajuntament per a fomentar l'envelliment actiu i lluitar contra la solitud no desitjada. • Treball transversal entre serveis socials, salut, residències, Centres d'Atenció Primària... • Alt consum i participació cultural per part de la població. • Entitats i associacions autoorganitzades i molt actives.	DEBILITATS • Poca oferta i dinamització d'activitats per a gent gran fora del nucli, com per exemple al barri de Les Fonts. • Manca d'espais per a les entitats i associacions. • Hi ha potencial de millora en la comunicació (activitats realitzades per les entitats, horaris del transport públic, fer arribar la revista en paper a les residències...) • Envelliment d'algunes instal·lacions (ex: piscina) i manca d'espais per a les activitats més demandades. • Manca d'espais de trobada alternatius al Casal i la llar de la Gent Gran. • Necessitats d'intervenció específica i de forma integral al barri de Les Fonts (equipaments, activitats...).
OPORTUNITATS • Al CAP s'ha començat a implantar la prescripció social. • Projecte d'un projecte de cohabitatge al municipi a través d'una cooperativa de cessió d'ús gestionada per part de l'Associació Habitatge Sènior. • Aprovació del Pla de Mobilitat Urbana Sostenible de Sant Quirze el febrer del 2023. • Experiència pilot del bus a demanda (que va quedar paralitzada per la Covid). • Està previst la creació d'una Xarxa Intergeneracional en el marc del Pla Educatiu local. • Està previst disposar d'un servei d'acompanyament psicològic que podria donar suport a la prevenció i acompanyament a situacions de solitud no volguda. • El parc d'habitatges del municipi és força modern i el reglament d'adjudicació d'habitatges socials d'emergència i de prioritització social per als habitatges del parc públic de protecció oficial de Sant Quirze, aprovat el 2020, té en compte la situació de les dones grans que viuen soles.	AMENACES • Envelliment de la població, així com majors nivells de dependència entre les persones que arriben als serveis residencials del municipi. • Llistes d'espera de 4-5 anys a les residències del municipi, totes elles privades. • El potencial creixement de la demanda de recursos de suport per a garantir la continuïtat al domicili de persones grans • La precarietat de les feines de cures (rotació, manca de personal...)

5. Experiències d'intervenció

Al següent apartat es recullen algunes experiències d'iniciatives públiques locals d'acció comunitària orientades a fer front a la solitud no desitjada, per una banda, i per promoure l'envelliment actiu, per una altra.

5.1. Solitud no desitjada

5.1.1. Experiències a Catalunya

Nom de l'experiència	Acompanyem la gent gran
Tipus d'intervenció	Projecte comunitari que pretén cobrir les necessitats bàsiques de les persones grans amb la implicació del voluntariat.
Context	Valls, a través del Pla Local d'Inclusió i Cohesió Social.
Agents implicats	Serveis socials de l'Ajuntament de Valls; entitats Ginac i Càritas; voluntariat.
Objectius	Millorar les condicions de vida de les persones grans del municipi amb sentiment de solitud.
Resultats	El projecte pilot Acompanyem la gent gran va néixer l'any 2019 i posteriorment s'ha anat ampliant.
Més informació	https://www.valls.cat/accompanyem-la-gent-gran-a-valls

Nom de l'experiència	Estratègia municipal contra la soledat 2020-2030
Tipus d'intervenció	L'estratègia municipal contra la soledat 2020-2030 de l'Ajuntament de Barcelona contempla tot un conjunt d'accions pel període 2020-2024, entre les quals destaquen, en matèria de persones grans: • Eina d'autoavaluació i diagnosi de la soledat. • Observatori de la Soledat de Barcelona. • Proveïment de tauletes digitals a residències i casals de persones grans municipals. • Detecció i informació de casos de soledat durant les intervencions del cos de Bombers. • Introducció de la mirada de la soledat en la policia de barri; en la contractació de serveis d'atenció a les persones; i a les línies de subvencions de l'Ajuntament. • Antenes veïnals. • Programa estacional de foment de l'adopció de gats abandonats. • Foment del voluntariat contra la soledat.
Context	Barcelona.
Agents implicats	Ajuntament de Barcelona.
Objectius	Construir un Pacte de Ciutat que permeti pal·liar de manera eficient la soledat no desitjada a Barcelona.
Resultats	-
Més informació	https://ajuntament.barcelona.cat/dretssocials/sites/default/files/arxius-documents/estrategia-contra-soledat-barcelona-pla-accions-2020-2024.pdf

Nom de l'experiència	Radars
Tipus d'intervenció	Projecte comunitari per pal·liar els efectes de la soledat no volguda i prevenir situacions de risc de les persones grans. D'una banda, veïns i veïnes, comerços, farmàcies, mercats, persones voluntàries, entitats i equipaments com els centres de salut, entre altres, estan atents a la dinàmica diària de les persones grans del seu entorn per alertar de canvis importants. De l'altra, els voluntaris i les voluntàries de la Plataforma de seguiment telefònic de 'Radars' les truquen de forma periòdica i hi estableixen una relació de confiança, un primer pas per promoure la seva vinculació al territori i la seva participació en diferents activitats.
Context	Barcelona.
Agents implicats	Serveis socials de l'Ajuntament de Barcelona; veïns i veïnes; comerços; farmàcies; persones voluntàries; entitats i equipaments.
Objectius	Reduir el risc d'aïllament i d'exclusió social, facilitant que les persones grans que viuen soles o acompanyades d'altres persones grans puguin continuar a la seva llar amb la complicitat del seu entorn. A la pràctica es proposa també potenciar la corresponsabilitat entre els actors del barri i conscienciar de la importància del procés en un projecte d'acció comunitària.
Resultats	L'any 2017, el projecte s'havia desplegat a 15 barris de la ciutat. Entre les fortaleeses del projecte Radars, destaca la capacitat per combinar el rol actiu dels Serveis Socials i la corresponsabilitat de les entitats i serveis del barri.
Més informació	https://ajuntament.barcelona.cat/serveissocials/ca/canal/projecte-daccio-comunitaria-radars https://ajuntament.barcelona.cat/dretssocials/sites/default/files/docs-bp/document_difusio_bp_projecte_radars_actualitzacio.pdf

Nom de l'experiència	Truca a la Porta
Tipus d'intervenció	Campanya de sensibilització enmarcada en la iniciativa Sempre Acompanyats, de la Fundació "la Caixa". La campanya dura un mes als espais públics i s'habilita un telèfon de contacte tant per participar com per alertar de casos.
Context	Girona, Tàrraga, Terrassa, Tortosa i Santa Coloma de Gramenet.
Agents implicats	Ajuntaments, Creu Roja, Fundació "la Caixa", ciutadania.
Objectius	Conscienciar i detectar situacions de soledat en gent gran.
Resultats	A Girona, el programa es va iniciar dins d'una prova pilot el 2013 al barri Vell-Mecadal. L'any 2017 es va ampliar al barri de Sant Narcís i l'any 2021 comptava amb la implicació de 20 entitats socials i 39 persones voluntàries.
Més informació	https://fundacionlacaixa.org/ca/gent-gran-atencio-soledat

Nom de l'experiència	VinclesBCN
	Projecte d'innovació social dirigit a les persones de 65 anys o més empadronades a Barcelona amb sentiment de solitud i ganes de tenir relacions socials més actives. Les persones usuàries reben una tauleta amb connexió a internet i l'aplicació

Tipus d'intervenció	Vincles instal·lada, una app accessible i molt intuïtiva que els permetrà comunicar-se amb familiars, amics i altres persones usuàries que viuen a la mateixa zona i/o tenen interessos comuns. En aquests casos, les converses i activitats estan dinamitzades per professionals.
Context	Barcelona.
Agents implicats	El servei VinclesBCN està impulsat pel Departament de Promoció de Persones Grans de l'Ajuntament de Barcelona i compta amb la col·laboració de les entitats i serveis següents: AsenCat (formadors sèniors), Eurecat, i2Cat, IMI (OSAM), UTE Tustall-Vodafone-Saltó, entre d'altres.
Objectius	Combatre la soledat reforçant les relacions socials de les persones grans que se senten soles i millorant-ne el benestar mitjançant les noves tecnologies.
Resultats	Entre els resultats més destacats de les avaluacions realitzades destaca que redueix el sentiment de soledat de les persones grans; ajuda les persones grans que viuen soles a mantenir i enfortir les seves relacions socials, i també a ampliar-les i a crear nous espais de relació; ensenya a utilitzar les tecnologies de la informació i comunicació (TIC) com a eina per relacionar-se amb l'entorn; i Millora la qualitat de vida i promou l'envelliment actiu.
Més informació	https://ajuntament.barcelona.cat/vinclesbcn/ca/vincles-bcn https://ajuntament.barcelona.cat/dretssocials/ca/bones-practiques-socials/servei-vincles-bcn

5.1.2. Experiències fora de Catalunya

Nom de l'experiència	Chatty Benches (Bancs xerraires)
Tipus d'intervenció	Instal·lació de 20 bancs en el context del Pla d'acció de Göteborg per una ciutat amiga de les persones grans. Els bancs s'han instal·lat en espais identificats per les persones grans.
Context	Göteborg (Suècia).
Agents implicats	Ajuntament de Göteborg, en col·laboració amb empreses i les persones grans del municipi.
Objectius	Crear espais de trobada i contribuir a augmentar l'accessibilitat i la seguretat en l'entorn urbà.
Resultats	-
Més informació	https://extranet.who.int/agefriendlyworld/afp/chatty-benches-for-spontaneous-conversations/ https://stadsutveckling.goteborg.se/aldersvanliga-goteborg/ https://goteborg.se/wps/wcm/connect/d01bca25-f90c-4ef7-9bca-1c848b00b5ca/2_Goteborgs_Stad_Prattbankar_Karta.pdf?MOD=AJPERES

Nom de l'experiència	Mirada Activa
Tipus d'intervenció	Programa en el qual persones voluntàries fan d'antenes socials i intenten identificar casos de fragilitat als seus barris. A través de persones voluntàries, denominades "Antenes", es detecten casos de risc i es recull informació, que serveix a l'Àrea d'Acció Social de l'Ajuntament per arribar a aquestes persones i oferir-los l'ajuda que necessiten.
Context	Bilbao i Donostia.
Agents implicats	Grup SSI, Ajuntaments de Bilbao i de Donostia.
Objectius	Prevenir la soledat no desitjada en persones grans.
Resultats	Des de la seva creació al 2013, s'ha pogut detectar situacions d'aïllament difícils d'identificar amb els recursos convencionals dels Serveis Socials municipals.
Més informació	https://grupossi.es/soledad-bizkaia-saretu/#bizkaia-saretu

Nom de l'experiència	París en Companyia
Tipus d'intervenció	App que ajunta persones joves voluntàries i persones grans per lluitar contra la seva soledat. Les persones grans publiquen a l'app aquella tasca que els agradaria fer en companyia i les persones voluntàries decideixen a qui volen acompanyar. Hi ha quatre tipus de suport: sortides d'oci, assistència mèdica, suport administratiu o trucades per parlar.
Context	París.
Agents implicats	Ajuntament de París.
Objectius	Promour la mobilitat de la gent gran i lluitar contra el seu aïllament.
Resultats	-
Més informació	https://www.parisencompagnie.org/

Nom de l'experiència	Sälbo
Tipus d'intervenció	Experiment de cohousing per combatre la soledat. Es tracta d'un edifici de 51 apartaments inaugurat l'any 2019. Per poder viure a l'edifici, s'ha de passar per un procés de selecció que busca una barreja de personalitats, orígens, religions i valors. Les persones seleccionades han de signar un contracte on es comprometen a passar almenys dues hores a la setmana a socialitzar amb els veïns i veïnes.
Context	Helsingborg, ciutat portuària al sud de Suècia.
Agents implicats	Helsingborgshem (empresa d'habitatges sense ànim de lucre) i Ajuntament de Helsingborg.
Objectius	Combatre la soledat i promoure la cohesió social.
Resultats	Més de la meitat de les 72 persones residents tenen més de 70 anys, i la resta tenen entre 18 i 25 anys, algunes d'elles refugiades.
Més informació	https://www.theguardian.com/world/2020/sep/15/its-like-family-the-swedish-housing-experiment-designed-to-cure-loneliness

5.2. Envel·liment actiu al territori

5.3.1. Experiències a Catalunya

Nom de l'experiència	Activa't als parcs
Tipus d'intervenció	Programa d'exercici físic i de salut que es practica a l'aire lliure als parcs i jardins de la ciutat. Combina dos tipus d'activitat: d'una banda, caminades suaus pel parc, d'uns 30 minuts de durada, amb exercicis previs d'escalfament i la proposta d'activitats per activar la memòria; i d'altra banda, gimnàstiques orientals (tai-txi i txi-kung), que desenvolupen una sèrie de moviments suaus i harmònics on es combina respiració, concentració mental i moviment.
Context	Barcelona.
Agents implicats	Institut Barcelona Esports. Promoció Esportiva. Ajuntament de Barcelona.
Objectius	Incentivar una vida activa a nivell físic, psicològic i social, que ajudi a trobar-se en millors condicions i disminuir el risc de malalties, mentre es gaudeix dels espais verds de Barcelona.
Resultats	Entre els beneficis del programa destaca l'augment de la mobilitat articular, la millora de l'equilibri i del control postural, l'activació del sistema cardiovascular, la millora la capacitat d'atenció i de la memòria i l'increment de l'autonomia personal.
Més informació	https://ajuntament.barcelona.cat/dretssocials/ca/bones-practiques-socials/activat-als-parcs

Nom de l'experiència	Activa el 60+ per What'sApp
Tipus d'intervenció	Projecte de difusió específic per a persones grans de les activitats que es fan a Terrassa.
Context	Terrassa.
Agents implicats	Servei de Promoció de la Gent Gran de l'Ajuntament de Terrassa.
Objectius	Fomentar un envel·liment actiu, facilitar les interrelacions i una invitació a participar als espais de la ciutat. Durant el 2020 i la crisi sanitària es van cancel·lar totes les activitats programades i els sistemes de comunicació no estaven adaptats per fomentar la participació de les persones grans. En aquest context el Servei de Promoció de les Persones Grans va proposar comunicar a través del What'sApp i des del gener del 2021 les persones de 60 anys o més podien apuntar-se per ser informades d'activitats de la ciutat. Per fer difusió del projecte es van posar cartells a les farmàcies de la ciutat, es va contactar amb totes les associacions de persones grans i es va publicar a les xarxes socials municipals.
Resultats	El projecte està tenint molt d'èxit i hi ha més de 760 persones inscrites. La valoració que arriba de les persones grans és que tenen la sensació d'estar molt al dia del que passa a la ciutat i, a la vegada, se senten acompanyades.
Més informació	https://extranet.who.int/agefriendlyworld/afp/activa-el-60-por-whatsapp/ https://www.terrassa.cat/activa-el-60

Nom de l'experiència	Escola de Salut i Envel·liment Actiu
Tipus d'intervenció	Projecte d'actuació comunitària dels serveis socials del territori impulsat amb la Taula de Gent Gran del Casc Antic de Barcelona amb 4 espais: • Espai "Vostè Parla": reflexió dels participants sobre la sessió prèvia, valorar el seu estat i detectar possibles situacions de risc i/o vulnerabilitat. • Espai d'activitat: xerrada informativa, de sensibilització i aprenentatge. • Espai "Esbarjo": sessió d'estiraments i interaccions espontànies entre els participants. Espai de transició. • Espai "Fem junts": tallers o pràctiques en petits grups o amb la participació voluntària en grup gran.
Context	Casc Antic de Barcelona.
Agents implicats	Centre de Serveis Socials Casc Antic.
Objectius	Donar resposta a una sèrie de necessitats, especialment aquelles que fan referència a l'aïllament i solitud de les persones grans.
Resultats	Les persones afirmen que participar de l'escola els ha permès: en el 90% dels casos créixer com persones, en el 80% desenvolupar noves relacions, en el 90% millorar l'estat d'ànim i en el 90% conèixer millor la xarxa de recursos.
Més informació	https://ajuntament.barcelona.cat/dretssocials/ca/banc-de-bones-practiques/escola-de-salut-i-envelliment-actiu-del-casc-antic

5.3.2. Experiències fora de Catalunya

Nom de l'experiència	Bars amigables (Taberna Atsegina)
Tipus d'intervenció	Dinàmica de col·laboració amb l'hostaleria de Durango per posar en marxa el projecte Taberna Atsegina. Als bars que s'incorporin a la xarxa se'ls envia una enganxina per a identificar-se com a "bars amigables" i se'ls fa arribar una guia amb consells i recomanacions per tenir un espai agradable amb les persones grans.
Context	Durango (País Basc).
Agents implicats	Ajuntament de Durango i Durango Lagunkoia amb la col·laboració de l'hostaleria.
Objectius	Crear una xarxa de bars amigables per a les persones grans per a que aquelles persones que necessitin anar al lavabo no es vegin limitades en els seus desplaçaments.
Resultats	-
Més informació	https://dotb.eus/bares-amigables-en-durango-para-ayudar-a-las-personas-mayores/

Nom de l'experiència	Becaris
Tipus d'intervenció	Durant els anys 2016 i 2017, un dia a la setmana, persones grans participaven durant 30 minuts en un magazin radiofònic a la Ràdio Nacional d'Andorra on exposaven/parlaven/dialogaven sobre diferents temàtiques d'interès.
Context	Andorra.
Agents implicats	Comú d'Andorra la Vella, Ràdio Nacional d'Andorra, persones grans voluntàries.
Objectius	Promoure una imatge més realista de les persones grans i de l'envelliment actiu de la mà de les pròpies protagonistes.
Resultats	Va arribar a comptar amb una cinquantena de persones voluntàries que es reunien mensualment per proposar els diferents temes i organitzar-se per participar al programa.
Més informació	https://extranet.who.int/agefriendlyworld/afp/becaris/

Nom de l'experiència	Míster Chef
Tipus d'intervenció	Taller de cuina dirigit principalment a homes grans residents al municipi de Fuenlabrada que tenen pocs o escassos coneixements de cuina, i que es troben en situacions de vulnerabilitat. Un grup de 16 homes ha participat en 10 sessions de 2 hores de durada, amb formació pràctica en l'elaboració de menús i receptes saludables.
Context	Fuenlabrada (Madrid).
Agents implicats	Centres municipals de persones grans.
Objectius	Promoure un envelliment actiu a través de la participació i treballar la corresponsabilitat i la igualtat de gènere.
Resultats	Els participants asseguren haver reflexionat sobre valors que eviten possibles conflictes familiars, el repartiment més equitatiu

	i poder compartir amb amics o familiars una cosa que han creat ells mateixos augmenta la seva autoestima, oblidant problemes de salut i psicològics.
Més informació	https://extranet.who.int/agefriendlyworld/afp/mister-chef-taller-de-cocina/

Nom de l'experiència	Projecte Activa en teu Barri
Tipus d'intervenció	Programa col·laboratiu per a millorar la vida als barris gràcies al compromís d'una xarxa de persones grans, veïns i veïnes, entitats i comerciants.
Context	Vitòria-Gasteiz (País Basc).
Agents implicats	Ajuntament de Vitòria-Gasteiz, persones grans, veïns i veïnes, entitats i comerciants.
Objectius	Treballar per a que els barris siguin més acollidors i accessibles, i per a que totes les persones grans puguin fer les seves activitats diàries, relacionar-se i passejar pels seus carrers més fàcilment.
Resultats	S'han desenvolupat activitats i cursos per a les persones grans, així com itineraris segurs i un segell per als establiments amigables amb les persones grans.
Més informació	https://www.vitoria-gasteiz.org/wb021/was/contenidoAction.do?uid=u_27abdd7_15f7614785d_7ee2&idioma=es&lang=es&locale=es

Nom de l'experiència	Projecte intergeneracional d'Aprenentatge i servei solidari
Tipus d'intervenció	Trobades intergeneracionals entre persones grans i alumnat de 1r de Batxillerat i 3r grau de la Facultat de Geografia i Història a través del projecte "Reviu la Hispània Romana".
Context	Coslada (Madrid).
Agents implicats	IES Miguel Catalán; Facultat de Geografia i Història de la Universitat Complutense de Madrid; Regidoria de Joventut de l'Ajuntament de Coslada; Regidoria de Serveis Socials i Persones Grans de l'Ajuntament de Coslada; Regidoria de Persones Grans de l'Ajuntament de San Fernando de Henares; Museu Arqueològic Nacional; Associació de Familiars i Malalts d'Alzheimer de Coslada (AFA).
Objectius	Fomentar les trobades intergeneracionals a través de la cultura clàssica. Els objectius específics per a les persones grans són promoure l'envelliment actiu; afavorir l'aprenentatge al llarg de la vida; i fomentar la participació social en experiències d'intercanvi intergeneracional.
Resultats	Les activitats programades han estat una visita a la Facultat de Geografia i Història de la Universitat Complutense de Madrid (10 persones grans participants); una visita al Museu Arqueològic Nacional (19 persones grans participants); i el tancament del projecte a la Facultat de Geografia i Història de la Universitat Complutense (20 persones grans participants).
Més informació	https://extranet.who.int/agefriendlyworld/afp/proyecto-intergeneracional-de-aprendizaje-y-servicio-solidario/

Nom de l'experiència	Projecte "Zapatilla"
Tipus d'intervenció	Disseny d'una oferta d'oci saludable amb 7 itineraris per recórrer el municipi a peu i millorar la salut. Les rutes s'han assenyalat amb panells informatius que inclouen remanacions bàsiques i el traçat dels passejos, amb indicació sobre la seva longitud, dificultat i parcs biosaludables a prop.
Context	Abadiño (País Basc).
Agents implicats	Ajuntament d'Abadiño, Fundació "la Caixa" i associacions de persones grans.
Objectius	Fomentar el passeig i el senderisme con activitats saludables adaptades a diferents estats de forma física aprofitant els recursos municipals i recuperant espais i infraestructures públiques; recuperar senders públics oblidats o perduts com a part del patrimoni comú; i reforçar el protagonisme de les persones.
Resultats	-
Més informació	https://extranet.who.int/agefriendlyworld/afp/proyecto-zapatilla/ https://www.xn--abadio-0wa.org/es-ES/Noticias/Paginas/20210519-El-Proyecto-Zapatilla-propone-7-itinerarios-saludables-para-recorrer-el-municipio-a-pie-.aspx

6. Bibliografia

- Ajuntament de Manresa, 2021. Estudi nous models d'habitatge per a persones grans.
- Ajuntament de Sant Quirze del Vallès, 2018. Avanç del Pla d'ordenació urbanística municipal de Sant Quirze del Vallès.
- Ajuntament de Sant Quirze del Vallès, 2018. Pla Local d'Educació de Sant Quirze del Vallès 2018-2027.
- Ajuntament de Sant Quirze del Vallès, 2021. Pla de Serveis Socials 2021-2024.
- Ajuntament de Sant Quirze del Vallès, 2020. Pla de la nova Àrea Bàsica de Serveis Socials de Sant Quirze del Vallès. Diagnòstic de necessitats.
- Ajuntament de Sant Quirze del Vallès, 2022. Informe de diagnosi. Pla local de polítiques de gènere.
- Ajuntament de Sant Quirze del Vallès, 2022. Memòria del Servei de Gent Gran 2021.
- Ajuntament de Sant Quirze del Vallès, 2022. Pla d'Acció Cultural.
- Ajuntament de Sant Quirze del Vallès, 2022. Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Sant Quirze del Vallès. Document per l'aprovació provisional. Memòria Social.
- Ajuntament de Sant Quirze del Vallès, 2022. Pla Local d'Educació. Pla d'acció 2022-2024.
- Ajuntament de Sant Quirze del Vallès, 2022. Pla Local d'Habitatge de Sant Quirze del Vallès 2023-2028. Fase 1. Estat de l'habitatge al municipi: anàlisi i diagnosi.
- Ajuntament de Sant Quirze del Vallès, 2022. Pla Local de Joventut de Sant Quirze del Vallès 2022-2025.
- Ajuntament de Sant Quirze del Vallès, 2023. Memòria del Servei de Gent Gran 2022.
- Ajuntament de Sant Quirze del Vallès, 2023. Pla de Mobilitat Urbana Sostenible de Sant Quirze del Vallès. Document II. Programa d'actuacions. Febrer 2023.

7. Annex

**Diagnosi de la situació de la gent gran
a Sant Quirze del Vallès**

Sessió de treball amb la Mesa de la Gent Gran

Per encàrrec de:

25 de gener de 2023
Ref. 11.4395

 Ajuntament
de Sant Quirze
del Vallès

1

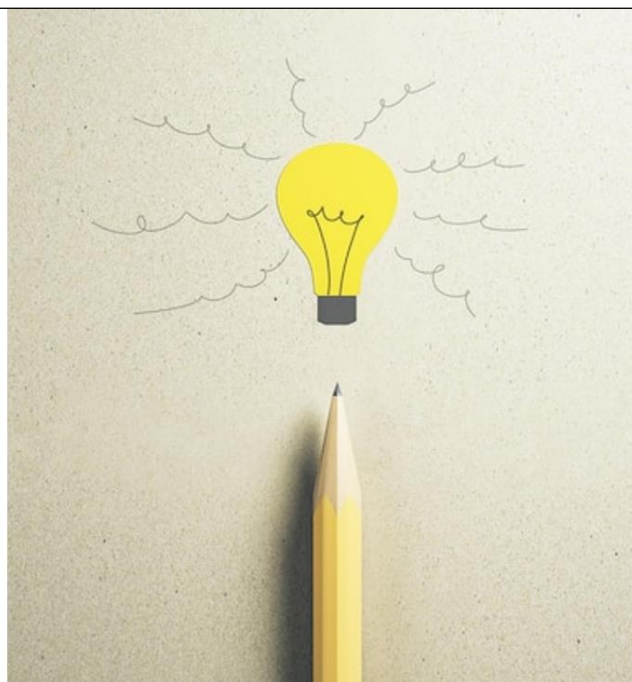
Ordre de la sessió

1. Presentació
2. Objectius de la sessió
3. Dades sociodemogràfiques
4. Serveis i recursos
5. Visió del municipi
6. Propers passos

D'EP

2

1. PRESENTACIÓ

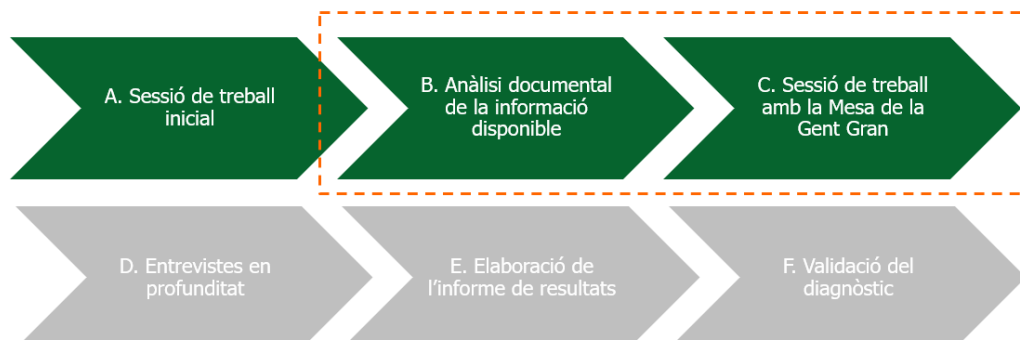

1. PRESENTACIÓ

- L'Ajuntament de Sant Quirze del Vallès (SQV) ha impulsat la realització **d'una diagnosi de la situació de la gent gran al municipi**.
- Els **objectius a assolir** amb aquesta diagnosi sobre l'envelliment al territori són:
 - Disposar d'una **anàlisi de la situació demogràfica**.
 - Elaborar un inventari i un **mapa d'equipaments i serveis** per a les persones grans.
 - Portar a terme un **anàlisi** específic de les **situacions de solitud no volguda**.
 - Realitzar una **anàlisi de la mobilitat i l'accessibilitat** al municipi.
 - **Identificar experiències d'intervenció i xarxa comunitària** que fomenten l'envelliment actiu al territori.

1. PRESENTACIÓ

2. OBJECTIUS DE LA SESSIÓ

2. OBJECTIUS DE LA SESSIÓ

- 1. Compartir les dades de context més significatives**
- 2. Recollir dades / recursos addicionals a incorporar a la diagnosi**
- 3. Debat sobre el municipi (recursos, necessitats, reptes...)**
- 4. Propers passos i tancament**

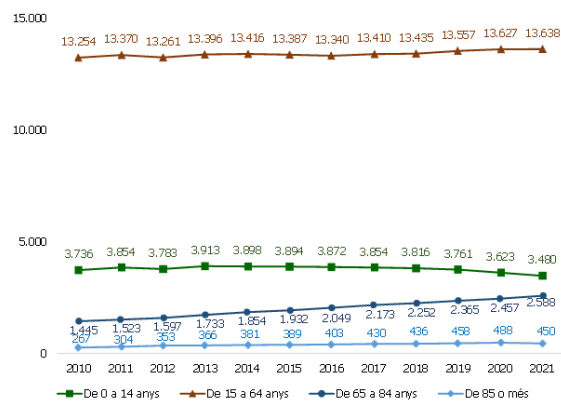
3. DADES SOCIO- DEMOGRÀFIQUES

3. DADES SOCIODEMOGRÀFIQUES

3.1. EVOLUCIÓ PER EDATS

Població per grans grups d'edat (2010-2021)

D'EP
INSTITUT

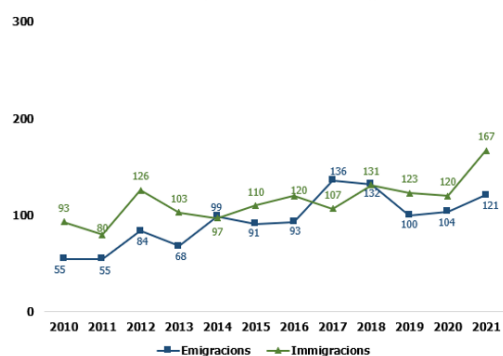
Font: Idescat, a partir del Padró continu de l'INE.

9

3. DADES SOCIODEMOGRÀFIQUES

3.2. MIGRACIONS

Migracions en el grup de 60 anys i més (2010-2020)

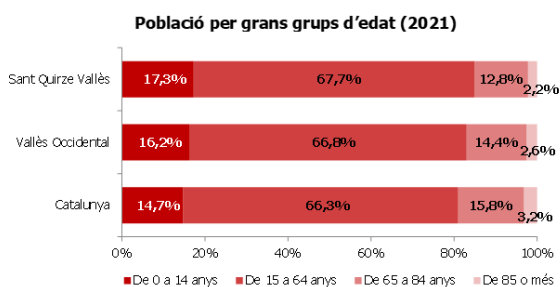
D'EP
INSTITUT

Font: Idescat, a partir de l'Estadística de variacions residencials de l'INE.

10

3. DADES SOCIODEMOGRÀFIQUES

3.3. ENVELLIMENT DE LA POBLACIÓ

Font: Idescat, a partir del Padró continu de l'INE.

Índex d'envel·liment i sobreenvelliment (2021)

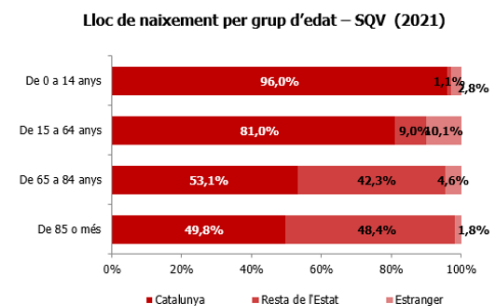
Àmbit territorial	Índex d'envel·liment	Índex de sobreenvelliment
Sant Quirze del Vallès	87,2	14,8
Vallès Occidental	105,0	15,3
Catalunya	129,8	16,9

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Idescat.
Índex d'envel·liment: Població de 65 anys i més per cada 100 habitants de menys de 15 anys.
Índex sobreenvelliment: Població de 85 anys i més per cada 100 habitants de 65 anys i més.

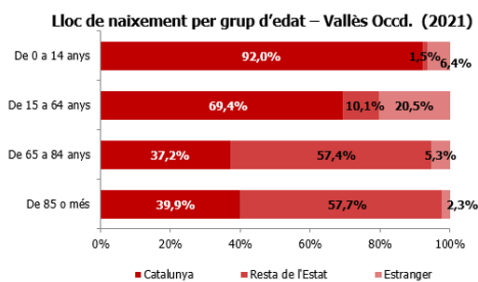
11

3. DADES SOCIODEMOGRÀFIQUES

3.4. LLOC DE NAIXEMENT

Font: Idescat, a partir del Padró continu de l'INE.

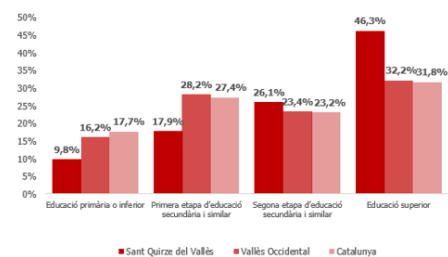
Font: Idescat, a partir del Padró continu de l'INE.

12

3. DADES SOCIODEMOGRÀFIQUES

3.5. NIVELL D'ESTUDIS

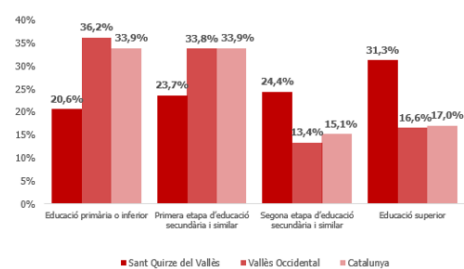
Nivell d'estudis de la població (15 o més anys) (2019 (p))

Font: Idescat. Estadística dels estudis de la població. (p) provisional

Nivell d'estudis de la població (65 a 79 anys) (2019 (p))

Font: Idescat. Estadística dels estudis de la població. (p) provisional

13

3. DADES SOCIODEMOGRÀFIQUES

3.6. RENDA FAMILIAR

Renda familiar disponible bruta (RFDB) (2019 (p))

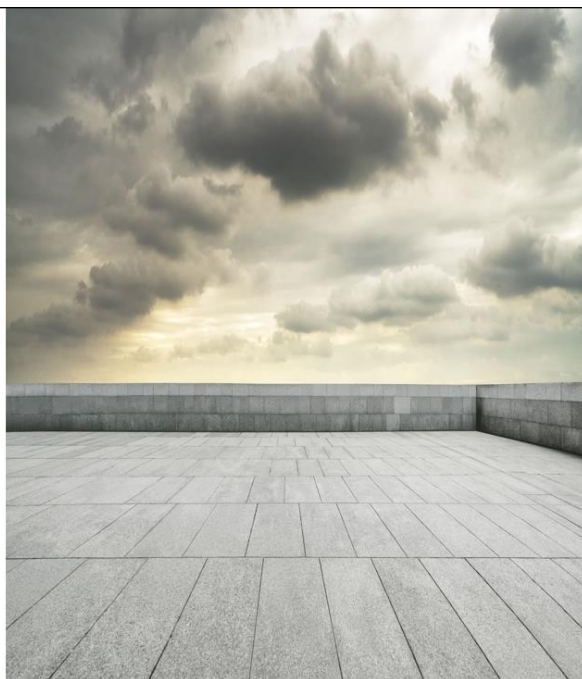
Àmbit territorial	RFDB per habitant	Índex Catalunya=100
Sant Quirze del Vallès	23.100€	126,7
Vallès Occidental	17.900€	98,5
Catalunya	18.200€	100

Font: Idescat. (p) Dada provisional.

14

4. SERVEIS I RECURSOS

4. SERVEIS I RECURSOS

4.1. EQUIPAMENTS MUNICIPALS

■ L'Ajuntament compta amb una vintena d'equipaments socials, cívics, culturals, esportius i de salut.

- Biblioteca Marcel Ayats (1)
- CAP Sant Quirze (1)
- Casa de Cultura Vila-Puig (1)
- Casal Serra de Galliners (1)
- Casal de Cultura (1)
- Celler de Can Barra (1)
- Centre Cívic Masia Can Feliu (1)
- Centre Cívic Torre Julià (1)
- Centre de Formació Municipal... (1)
- Complex Esportiu Municipal ... (1)
- Escola Municipal de Música ... (1)
- Espai Maria Mercè Marçal (1)
- Gimnàs Municipal (1)
- La Patronal (1)
- Llar d'avis de les Fonts (1)
- Zona esportiva Municipal Le... (1)

D'EP
INSTITUT

16

4. SERVEIS I RECURSOS

4.2. ENTITATS I ASSOCIACIONS

- Segons dades del cens d'entitats de l'Ajuntament, el municipi compta amb més de 100 entitats i associacions de diferents àmbits, especialment de la cultura, l'esport i veïnals.

Àmbit	Nombre
Comerciants, cambres, gremis i col·legis	6
Cooperació al desenvolupament, solidaritat, pau i drets humans	10
Culturals	41
Defensa i protecció dels animals domèstics	4
Educació i formació	10
Esportives	31
Gènere i orientació sexual	4
Gent gran	2
Casal d'Avis de Sant Quirze del Vallès	
La Llar de la Gent Gran de Les Fonts	
Juvenils	7
Medi ambient - Ecologistes	2
Oci i temps de lleure	1
Polítiques i sindicals	1
Religioses i ideològiques	3
Salut, socioassistencial i suport social	6
Veïnals	17

4. SERVEIS I RECURSOS

4.3. SERVEIS I RECURSOS SOCIALS

- Els serveis d'atenció social bàsica de Sant Quirze del Vallès van atendre 2.207 persones l'any 2021, de les quals 1.106 van ser gent gran (361 homes i 745 dones) (Informe Diagnosi SQV Pla Local Polítiques Gènere 2022).

- Els serveis socials d'atenció domiciliària** inclouen: l'atenció domiciliària (SAD), la tele-assistència, neteja, arranjaments i àpats a domicili. A Sant Quirze la demanda d'aquests serveis és baixa: se'n beneficien 321 persones, el 2% de la població, enfront del 3% en altres municipis (Pla Serveis Socials 2021-2024).

Nombre de residències per persones grans i places (2021)

Aspectes	Nombre
Residències privades	3
Places de residència privades	236 ¹
PEV-Residència	4 ¹

Font: Dades facilitades per l'Ajuntament de SQV. ¹Dades Idescat a partir del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies. Registre d'Establiments Socials.

Nombre de centres de dia i places (2021)

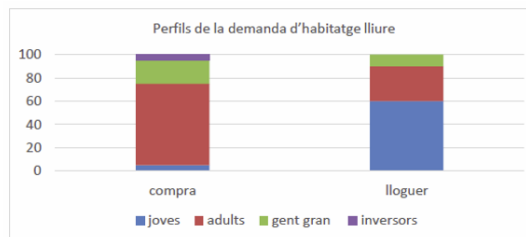
Aspectes	Nombre
Centres de dia privats	2
Places en centres de dia privats	20

Font: Dades Idescat a partir del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies. Registre d'Establiments Socials.

4. SERVEIS I RECURSOS

4.4. HABITATGE

- Segons el Pla Local d'habitatge de SQV (2023-2028), el grup d'edat de gent gran representa el pes més baix de les persones que busquen un nou habitatge. Hi ha un cert moviment de la població que viu a les urbanitzacions en habitatges grans i que busquen vendre'l per comprar-se un habitatge en el nucli urbà proper als serveis i amb una bona accessibilitat, així com la població que viu fora i busca un habitatge prop del centre i dels fills.

Font: elaboració pròpia a partir d'entrevistes amb els agents immobiliaris

4. SERVEIS I RECURSOS

- El percentatge de persones de 65 o més anys que sol·liciten habitatge protegit és baixa en relació a la resta de grups d'edat (Pla Local d'habitatge de SQV (2023-2028)).

anys	nombre	%
>65	18	5,5%
50-65	44	13,4%
35-49	109	33,2%
<35	157	47,9%
Total	328	100,0%

4. SERVEIS I RECURSOS

- Segons el Pla Local d'Habitatge, amb dades del cens de 2011, Sant Quirze del Vallès tenia un total de 255 edificis de PB+3 o més plantes, dels quals 60 no disposaven d'ascensor, això és el 23% dels edificis de més de 3 plantes i l'1,3% del parc total de la ciutat. Aquesta manca d'ascensor repercuteix en un total aproximat de 380 habitatges.
- En el municipi hi ha 464 persones de 65 anys o més viuen soles (327 són dones) i el nombre d'habitatges sense ascensor és un factor que agreuja el risc d'aïllament social de moltes persones grans.

4. SERVEIS I RECURSOS

4.5. PERSONES QUE VIUEN SOLES

- Segons el Pla Local d'habitatge de SQV (2023-2028), l'any 2021 hi havia 6.984 llars i segons les dades aportades per l'Ajuntament a desembre de 2022 el nombre de persones que viuen soles en total és de 1.203, el que representa aproximadament el 7,2% de la població de 15 o més anys.

Persones que viuen soles per grup d'edat (2022)

Àmbit territorial	Total
15 a 64 anys	693
65 a 84 anys	404
85 o més anys	106
Total (15 o més anys)	1.203

Font: Dades facilitades per l'Ajuntament de SQV.

Percentatge de persones que viuen soles per grup d'edat (2022)

Àmbit territorial	Total
15 a 64 anys	5,1
65 a 84 anys	15,6
85 o més anys	23,6
Total (15 o més anys)	7,2

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'Ajuntament de SJD i la població de 2021.

4. SERVEIS I RECURSOS

4.6. REPTES DE CIUTAT

- Pla Local d'Educació de SQV. Pla d'acció 2022-2024.

06

PROGRAMA D'EDUCACIÓ INTERGENERACIONAL
LA LA PLANIFICACIÓ DE L'EDUCACIÓ AL LLARG DE LA VIDA AMB UNA PERSPECTIVA INTERGENERACIONAL I CONSCIENTIVA D'UNA OFERTA AMPLIA, DIVERSA I AMB LÒGIC TERRESTRIAL DE LA FORMACIÓ AL LLARG L'AMBE DE LA VIDA.

QUÈ ÉS I QUINS OBJECTIUS TÉ?

Programa que incorpora diferents accions per ampliar les oportunitats educatives de la població de SQV amb una intencionalitat intergeneracional. L'objectiu de tot el programa és d'educar-se al llarg de la vida en espais diversos, tant físicament i la millora professional. Aquest programa compta amb accions específiques per tancar la breua digital. Així mateix, el programa té com a objectiu de millorar l'equipament educatiu i esportiu perquè sigui intencionalment intergeneracional.

A QUI ES DIRIGEIX?

- PERSONES GRANS: persones jubilades i pre-jubilades, que es volen formar, veure i compartir coneixements i socialitzar.
- PERSONES ATURADES O EN RECERCA DE FEINA
- JOVES QUE RETORNEN ALS ESTUDIS
- ADOLESCENTS 13-16 QUE FAN SERVEI COMUNITARI
- INFANTS DE 0-12 ANYS.

ACCIONS 2022-24

Acció 1: Oferta d'educació al llarg de la vida, permanent i ocupacional tant online, en millorar les competències digitals des de l'Escola d'Adults i Promoció Econòmica.

Acció 2: Consolidació del Funt de suport digital a l'Escola d'Adults i creació del de Les Fonts.

Acció 3: Fula Larga Atenció a diferents col·lectius del públic, vinculada a diversos espais i recursos del públic.

Acció 4: Implementació del Pla d'envelliment de SQV, que faci més transversal al Servei de gestió gran.

Acció 5: Dedicació d'un espai programari municipal de voluntariat, que connecti totes les activitats puntuals que es porten a terme al públic. Partir de la transversalitat de totes les iniciatives existents.

Acció 6: Gestió del Servei Comunitari a l'ESO en relació a programes i serveis municipals, entitats, projectes locals, etc.

REPTES DEL PLA

3. Implantar la coeducació en tots els àmbits educatius

6. Ampliar les oportunitats formatives i professionals al públic tancant la breua digital

8. Incorporar la mirada intergeneracional a tots els espais i projectes de SQV

REFERENT

GT d'Educació Intergeneracional

23

5. VISIÓ DEL MUNICIPI

5. VISIÓ DEL MUNICIPI

Torn obert de paraula

☞ Hi hauria alguna dada o recurs addicional a incorporar a la diagnosi?

25

5. VISIÓ DEL MUNICIPI

Torn obert de paraula

☞ Quins són els actius o recursos que donen resposta a les necessitats de les persones grans?

Dimensions o àrees temàtiques definides per l'OMS (2007).

26

5. VISIÓ DEL MUNICIPI

Torn obert de paraula

☛ **Pensant en les persones grans, quines problemàtiques i/o necessitats no cobertes heu detectat?**

D'EP
INSTITUT

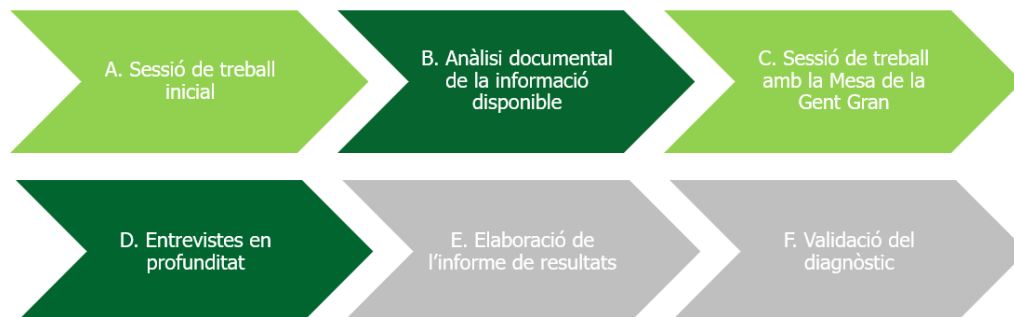
Dimensions o àrees temàtiques definides per l'OMS (2007).

27

6. PROPER PASSOS

6. PROPER PASSOS

D'EP Institut
www.dep.net
[@DEP Institut](https://www.linkedin.com/company/institut-dep)
[linkedin.com/company/institut-dep](https://www.linkedin.com/company/institut-dep)
C. Aragó, 631-633 planta baixa
08026 Barcelona